

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap. Megjelenik hetenkint egyszer: vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvterre 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az egységes nemzetközi nyelv kérdése.

A Muraköz egy korábbi számában »Az Esperántó« című kis cikkemben röviden már érintettem a XX század megvalósulására váró eszméknek egyik legszebbikét s talán legfontosabbikát; az egységes nemzetközi nyelv égető kérdését, melynek gyakorlati megoldására immár korunk legkiválóbb szellemi fíradóznak. Ha most újból s ezúttal talán kissé alaposabban kívánok foglalkozni ezzel az emberi kultúrát legközelebből érintő szép eszmével, úgy ez arra vezethető vissza, hogy »Az Esperántó« megjelenése óta eltelt idő alatt, de különösen Bécsben töltött négy heti tartózkodásom alatt a nemzetközi egységes nyelv gyakorlati megvalósítása s létezésének lehetősége terén szerzett közvetlen tapasztalataim csak még jobban megerősítették bennem azt a lelkedést, melyet e szép eszmével szemben lelkem mélyén már korábban is tápláltam.

Valamikor amikor gyermekes hitlerajongással csüngtem ezen a nékem kezdettől fogva oly tetszelős gondolaton — magam is azt hittem, hogy ez csak egy utópia, egy tényleg nem létező, de mégis millió-millió szíven ragyogó szivárvány, mely után az ideális lelkek százai szaladnak anélkül, hogy valamikor is utólrérhetnék. Ma azonban amikor nem kisebb rajongással ugyan, de a kérdés gyakorlati megismerésével foglalkozom gyermek koromnak eme szép ideáljával, úgy érzem és tudom, hogy az nem utópia többé, hanem az emberi haladásnak egy olyan elengedhetetlen eszköze, a kultúra

további terjesztésének egy olyan nélkülözhetetlen fegyvere, mely nemsokára teljesen készen fogja elhagyni a nagy eszmék gyakorlati megvalósítására szolgáló műhelyt, hogy vele az ember saját boldogulásának további útjait, de meg leginkább az általános ember szeretet útjait egyengesse.

Ma már nem egyes rajongók csábító eszméje, hanem komoly, az élet nagy kérdéseivel foglalkozó kiváló tudósok megvalósulásra váró terve az egységes nemzetközi nyelv kérdése. Így annak egyik legkiválóbb harcosa, nem kisebb ember mint maga Oswald, az a világhírű fizikó kémikus, német tudós, akinek hetvenedik születésnapja alkalmából ép az elmúlt hónapokban rakta lábához az elismerésnek és tiszteletnek ószinte babérait az egész világ progresszív közönsége.

Sok évszázadnak kellett elteltie s egy Rajmundus Lulusnak meg a többi mártírnak kellett vértanu halált szenvednie míg az egyre fejlődő és változó élet rávilágolt az emberiséget, hogy haladásának eme legfontosabb eszközével komolyan foglalkozék.

Egy fél ezreddel ezelőtt még kérlelőlköztek azt a korát gondolkodásban messze fölülmuló bátor férfit ki meg merte pendíteni az egységes nemzetközi nyelv eszméjét, ma pedig nagy szellemek egész életüket, vas szorgalmukat s rendületlen kitarításukat áldozták fel ez eszméknek gyakorlati megvalósítására.

Az első komolyabb lökést ebben az irányban a gőz feszítő erejének felfedezése s az első vonatnak megindítása adta meg. Az immár oly csodálatos dolgokat pro-

dukáló technika legelső megnyilatkozásai: a gőzhajó és a gőzvasút voltak a kezdő harcossai annak az óriási hadseregnek, mely a nemzeti sovinizmus kínai falait megdönteni s az intenzívbb internacionális élet alapjait lefektetni hivatott volt.

Évtizedek farszóló munkája volt szükséges ahhoz, hogy ez a küzdelem győzelemre vezessen, s ma a XX század második tizedében immár az élénk nemzetközi forgalom korszakában élünk.

Ennek az internacionális érintkezésnek megerősödésével lépést tartott az egységes nemzetközi nyelv égető szükségességének érzete s ma amikor az emberi elme egyik legzseniálisabb alkotásaival: a röpülő gépekkel egy pár óra alatt országokat lehet átutazunk, nem volna szabad intelligens embernek lennie, ki a nemzetközi nyelv mélyreható nagy jelentőségéről a leghatározottabban meggyőződve nem volna.

Ha ezek után itt mégis bárcsak nagyon röviden, foglalkozni kívánok azzal a kérdéssel, hogy szükséges-e hát egy nemzetközi nyelv, akkor ezt tisztán azért teszem, mert sajnos még mindig nagyon sok azoknak az egyébként értelmes embereknek a száma, kik az egységes nemzetközi nyelv szükségességét kétségbe vonják.

S itt mindenekelőtt rá akarok mutatni arra a kellemetlen félreértésre mely a »nemzetközi« s a »világnyelv« fogalmainak gyakori felcseréléséből származik.

A kérdéssel felületesen foglalkozó tekintélyes számú ellenségeink szívesen felhasználják ellenünk azt a sokszor megismételt de még többször megcáfolt állítást,

Mi leányok.

Ira: Dinára.

E cikkemben mi lányokról beszélnek, csak úgy általánosságban.

Nem akarok magamnak haragosokat szerezni olvasóim között, s azért előre is kijelentem, hogy kivételek is vannak, akiknek a megérdemelt tisztelettel adózom. A többiek pedig ne sértődjenek meg — t. i. a lányok — ha van közülük egy, aki ószinte lesz, és megmondja az igazat. Mert én is leány vagyok s nekem is kellemetlen, ha rossz szemmel néznek rám.

Arról van ugyanis szó, hogy nagyon elégedetlen vagyok a leányokkal. Csak azt az egyet kívánám, hogy komolyabban legyenek. (Ne gondolják, hogy valami pápaszem, szigorú arcu van kisasszonnyal van dolguk. Sokkal is fiatalabb vagyok, mint gondolják.) Ezzel nem azt akarom mon-

dani, hogy soha vigak ne legyenek, ne nevensenek — sőt egy leány akkor helyes, ha van benne élet.

Ezt mi lányok nagyon is jól tudjuk s innen van az, hogy társaságban mindenki így, kedves, bájos akar lenni. Gyakran csajpuk vig be a jó világot.

A legnagyobb bánatból a legszeretreméltóbb modorba trénnk át, mihelyt valaki szemben áll velünk. Legtöbben ezt tetszvágyból teszik. (Én csak azért, hogy bárki lelkembe ne lásson, bár nem vagyok különösen másnál.) De nem is a tetszvágy az, amit kifogásolni akarok — bár lehetne, — ezt megértem mert hát Éva lányai vagyunk.

Sokkal jelentőségesebb dologról van itt szó. — Ugy-e, maguk lépten-nyomon elejtik — »mai napság, a XX. században«. De azt hiszem, alig gondolta még valaki el, milyennek is kell lenni egy leánynak a mai korban. — Szinte hallom a gyors választ »emancipáltak«. Igen, annak is, de nem úgy, mint azt maguk értelmezik.

Ha a szülőket »öregemnek« nevezik, ha nem törődnek szavaikkal, ha feleselnek nekik; ha önféjük; ha irtóznak a házasságtól; ha ki nem állhatják a gyermekeket; négyöt fiatalemberrel együtt egyedül, ha letegezük őket; ha cigarettáznak stb. stb. — Ezt nevezik emancipációnak. Pedig nem ez, mert az emancipáció is megkívánja a tiszteletudást, a józan belátást.

Maguk lányok meghazudtolják önmagukat, ha kimondják: »nem kell férj, nem kell gyerek«. Tudom én nagyon jól, hogy ez az egyedüli vágyuk, erről álmodoznak, ezt óhajtkák és kívánják. Csak persze, ez nem »modern« és így inkább frázisokat beszélnek.

Ugy-e, haladni kell a korrall? Ezt mindenki a saját felfogása szerint meg is teszi. Miután divatban van, hogy a lányok hivatalba járnak — maguk is nagykeservesen keresz(t)lcsuszna a kereskedelmi iskolán és akkor — »keresnek« . . . egy kis szórakozást az irodában. Mert nem dol-

ELŐNYÖS

butorvásárlást ajánl - SZÉKELY VILMOS butortelepe (volt Fiatolvs-féle üzlet) - NAGYKANIZSA, Fő-út 8. szám (Bazár-épület)

Nagy választék: MÁLÓ, EBÉDLŐ, SZALON URI SZOBÁKBAN, VAS- ÉS RÉZBUTOROKBAN, saját készítményű ANGOL BŐR- ÉS bármilyen KÁRPITOS munkákban. I MODERN HALÓSZOBÁK TOILETTEL 400 KORONATÓL FELJEBB! A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri SZÉKELY VILMOS Nagykanizsa.

hogy a »világnyelv« megvalósítására törekvők egy — biológiai, geológiai és beszéd-szervi okoknál fogva meg nem valósítható eszméért küzdenek, mert hiszen egy szűkebb hazának határain belül is számtalan tájszólásra oszlik egy és ugyanaz a hazai nyelv; hány ilyen s egymást valószínűleg meg sem értő tájszólásra oszlanék tehát egy ilyen világnyelv s hogy továbbá az egy csapásra megszüntetné minden nemzeti erőnek, hazafias lelkesedésnek és cselekedetnek örök forrását: a hazai nyelvet.

Ez a vád teljesen alaptalan s csak a kérdés lényegével való fölületes foglalkozásból származik; mert az egységes nemzetközi nyelv megvalósítására irányuló törekvés nem a »világ« hanem a »nemzetközi« nyelvet keresi végső céljait. A nemzeti nyelveket pedig nemcsak hogy nem szándékozik kiirtani hanem egyenesen azok intenzívebb ápolására, kultiválására törekszik. A könnyű s rövid néhány hónap alatt elsajátítható nemzetközi nyelvet egyenesen időt akarunk szerezni minden hazafinak ahhoz a honpolgári kötelességteljesítéshez, mely a hazai nyelvnek mennél tökéletesebb elsajátításában nyilvánul meg. Az éveknél azt a hosszú sorozatát, melyet ma tanulni vágyó, intelligens emberek idegen nyelvek megtanulásának meddő munkájára pazarolnak, megmenteni akarjuk a hazai nyelv intenzívebb kultiválására s az általános művelődés fokozására.

Mennyi szorgalom, mennyi tehetség, mennyi drága idő pocsékolódik el az idegen nyelvek óriási szótárainak egyszerű bema-golásával s mily értékes kincsekkel gazdagodhatna az emberi kultúra, ha mindazok, kik ma még évekig át nyelveket tanulnak ugyanazt az időt mondjuk hasonló szorgalommal és kitartással például a mérnöki, az orvosi, vagy természettudományi téren való kísérletekkel, tanulmányokkal tölténék el.

S ha semmi egyéb az emberi művelődések eme remélhető fejlődése egymagában is elegendő ahhoz, hogy az egységes nemzetközi nyelv szükségességéről meggyőződjünk.

Pedig talán még ennél is fontosabbnak látszik az az óriási előny, melyet az egysé-

gosznak komolyan, nem a munka kedvéért, hanem csak »ügy« időtöltésből.

Othon unalmas — ott legalább eltelik az idő. »Buta háztartási dolgokkal« nem foglalkoznak — az nagyon »próza«. (Mondom, kivétel is van.)

A mai kor pedig megkívánja, a komoly munkát, a haladniakarást.

A nő minden körülmény között állja meg helyét, akár mint munkás hivatalnok, háziasszony, asszony és anya. Ezt kívánja a mai kor. Nem pedig, mint a legtöbben, minden öntudat, költői »szégyent« csak éppen hogy élnek. Dolgoznak egy kicsit, mert »szégyen« tünány élni, mert a mama kérést, mert másoktól talán látják.

Azúrnak bizony be voltak fogva, nem érhették a maguk életét. De mi szabadok vagyunk, miért nem használjuk ki az egyéni szabadságot öntudatosabb módon, a saját egyéniségünkhez megfelelően.

Miért találjuk örömszüket abban, ha barátaink bosszanthatják, hogy ő »pukkadjon«? Ugyan lányok, nem »szégyenik« magukat ily kicsinynek lenni? Vagy mi nagyobb, fenköltebb, nemesebb nem vonza magukat?

Hát haladás-e az, amit maguk annak neveznek? Másnak kellemetlenségét okozni, traccokkal kikürtölni, az az egész, amit a mai »szabad« korból örömmel kirúgnak?

Mást vár maguktól a világ? L-gyenek komolyabban, öntudatosabban, hogy megfelelhessenek a mi kor igényeinek!

ges nyelv bevezetése a jelentőségében napról napra emelkedő kereskedelemnél jelent.

Hát a tudomány micsoda óriási kincsekhez juthatna el általa!

Hiszen elég, hacsak az újabb időkben oly gyakori nemzetközi kongresszusok tárgyalásaira gondolunk, melyeknél pedig többnyire több nyelvet beszélő művelt férfiak gyűlnek össze tudományos kérdések megbeszélése végett — hogy át érezzük az egységes nemzetközi nyelvnek jelentőségét.

Nincs a napi társadalmi s tudományos életnek az a legparányibb részecskéje, melyre a közlekedési eszközök mai gyors tökéletesebbítésének és szaporodásának, továbbá az egyre fokozódó nemzetközi érintkezéseknek korszakában — az egységes nemzetközi nyelv nagy hatással ne lenne.

A kultúra, a civilizáció szent ügye óriási léptekkel fog majd előre haladni abban a talán nem is oly távoli időben, midőn az élet szünetnélküli haladásával lépést tartó s a nemzeti sovínymis álarcait levető emberiség, hazafias érzéseinek megőrzésén, hazai nyelvének szeretetén kívül, a szükségessé vált egységes nemzetközi nyelv segítségével fogja szellemének értékes kincseit egymás közt kicserélni, terjeszteni.

Kelemen Ferenc.

Néhány szó a szövetkezetéről.

Csabai Kálmán kir. gazdasági tanár.

»Régi közmondás: »Segíts magadon, az Isten is megsegít.« — Sajnálatlalt látjuk, hogy ezen közmondás igazságát kevesen követik... Különösen a gazdák követnek el óriási mulasztást saját érdekeik előrelételet illetőleg, — mert nem csak hogy nem segítenek magukon, hanem még legtöbbször a feljükk nyújtott jóakaró kezét sem ragadják meg, a helyett közönnyel nézik saját romlásukat és pusztulásukat.

Ha figyelemmel nézzük, azt tapasztaljuk, hogy gazdáink az isteni gondviselés által nekik juttatott termő földet sem használják ki úgy, a hogy azt kis szaktudással igen könnyen minden esetre megtehetnék... Még mindig a múlt század elején divatos gazdasági modorban gazdálkodnak, még mindig egy szem búzát termelnek ott ahol két szem búzát termelhetnének.

Okulhatnak a nagy Németország példájából, hol a gazdálkodás téren óriási lépésekkel haladnak elő, ahol igazán bámulatos eredményeket képesek elérni olyan talaj és éghajlati viszonyok között, amelyekhez viszonyítva a miénket kiütnöeknek kell mondanunk.

Ezen törekvésükben a szövetkezeti ezme vezeti őket, jól tudják, hogy választva, szövetkezve a legnehezebb cél is elérhető.

A muravidi Háziipari Szövetkezet ez évi mérlege e lap hasábjai közt feltalálható. Örömmel konstatálhatjuk, hogy eme egyszerű földmives ifjakból alakult szövetkezet szorgalmas munkával, helyes vezetés mellett mily szép eredményt volt képes elérni. — A szövetkezet célja, hogy léli időben, a munka nélküli kiszagdáknak, gazdasági munkásoknak foglalkozást adjon s így keresetel biztosítson számukra.

Czélját elis éri, amellel 1122 korona tiszta nyereséget is mutat ki.

Reményem van, hogy a jövőben még szebb eredményt sikerül ezen kis szövetkezetnek elérni.

Bárcsak intő például szolgálna a Háziipari Szövetkezet működése arra, hogy szövetkezve, egymást megbecsülve szorgalmas munkálkodással úgy magunk, mint embertársaink érdekeit mozdítjuk el.

A mi még hiányzik!

(V. I.)... Hiszen hiányzani, sok minden hiányzik! — mondja a magyar ember, de mégis... Mintha Csáktornyan hiányzana feltűnően valami...!

É sorok szerény írója már jó darab földet bejárt, sok helyen megfordult, sok embert ismert. Látott jót, rosszat és épen azért isme önkénytelenül keresi a hibát és a hiányt. — Csáktornyanak nagy intelligenciája, intelligens polgársága van; Csáktornyan sok a fiatalember, sok a fiatal lány. Itt úgy az intelligens fiatalok, mint az idősebbek csodás társadalmi életet élhetnek, együtt; azonban élnék, de kasztokra osztva. Nálunk nincs a fiatalságnak egy általános, minden intelligens elemet — legyen az kereskedő, vagy hivatalnok — felszívó és magába gyűjtő egyesülete, nincsen egy olyan kör, hol gondolataikat, eszméiket kicserélhetnék, vagy önmagukat képezhetnék. Pedig kellene lenni; kellene egy olyan egyesületnek nálunk is létezni, mely a demokratikus elvek alapján egyesítené ifjainkat. Mert mit csinálnak ők most? Reggeltől estig az irodában ülnek, este pedig ismét ülnek — a kávéházakban, vagy más hasonló szórakozó helyeken. Semmi testmozgás, semmi élénkség. Pedig a »ma« kimondottan frissítő szere a sport. Hol a sport Csáktornyan? Itt csak az inasok sportolnak; t. i. rugdalják az utcán a kavicsokat, mintha footballoznának. Csáktornyan a sport kizárólag a sétákban merül ki, pedig van a városban két tornacsarnok is, hol igazán szakszerűen lehetne sportolni. Ha volna nálunk egy egészséges sportegylet ésszerű és szakszerű vezetéssel, akkor ifjainkat nem látnók blaziertan, életunt arccal dülöngélni, téneregyni a korzón (pardon!), meg a kávéházakban. Akkor a most petyhéd izmok, melyek ma legfeljebb a biliárd-dákó emeléséhez, meg a sétabot forgatásához trainiroznák, rugalmasak és intenzív munkákra is képesek lennének.

Épen a napokban olvastam valamelyik folyóiratban dr. Wood professortól egy cikket, mely oda konkludált, hogy a nagynémetek hatalmi tulsulyra vergődése ott kezdődik, ahol a sportszervevényük. Tehát, ha a keménykoponyájú, de világoseszű germán-apolost azért, hogy az ő erős ép és edzett testében friss, éles ész legyen, akkor nekünk is el kell fogadnunk azt az általános elvet, hogy a sport nemesít! Avagy nem fejleszt-e az ifjú ambícióját, nem neveli-e önértetét és nem önt-e művelőjébe vetélykedési hajlamot? Pedig e három tulajdonságra ma igen nagy szükség van annak, ki érvényesülni akar, mert hiszen a mai kor jelszava: »Minden áron előre!«

Alsólván, a szomszéd kis Alsólván-ván van sport, pedig ott nincsenek tornacsarnokok sem, de ott nem oly fásultak még az ifjak! — Avagy talán nem kellemes látvány az, ha nemes hévvel igyekeznek az ifjak túlnni egymáson? — nem élvezet ezt nézni az időseknek?

Kár, hogy így le hagyjuk magunkat piálni, egy olyan kis városkától, mint Lendva. Kár, hogy képzett fiatalságnak még saját körében is széthuz és kár, hogy nálunk

mindenkivel — kevés kivétellel — önmagát értékel! Kár, hogy nagyszási hóboriban és nemtörődömségben szenvedünk.

Egy kis demokratikus gondolkozást kéreünk, egy kis érzést és hajlandóságot egymás iránt! Mert hiába nagyozolunk — a lükörben, azért a mások tükre, mást mutat.

Már pedig oly tér nincs még egy, amely olyan tömegeket tudna magában, mellék gondolat nélkül, egyesíteni, mint a sport. A sport az, mely minden éptestű embert vonz, rang és osztály különbség nélkül. És tessék elhinni, hogy nem diszkvalifikáló dolog az, ha egy érettségit tett ember egy másik tisztelegyes emberrel — kinek nincs érettsége — egyazon egyesületbe tartozik és vele sportol. Vannak nagy egyesületek — nálunk Magyarországon alig, de külföldön — hol akadémiákat, egyetemeket végzett emberek birkóznak, tornáznak vagy labdát rúgnak — a dicsőségért munkásokkal. Azért az a diplomás ember, megmarad ügyvédjelöltnek, könyvelőnek, vagy mit tudom én minnek, és a munkás, marad munkás. Az egyéntől függ mindig, respectálják-e és nem a diplomától és társadalmi állástól.

... Miért ne lehetne hát Csáktornya is egy egészséges és teljesítőképes Sportegyletet csinálni?! — Vagy tényleg nem lehet?

K Ü L Ö N F E L É K .

A bölcs.

*A bölcs a dolgot úgy veszi
Ahogy jön és nem válogat,
Ábrándokat nem szok soha,
S nem ismer halga álmokat.
Ha van mit enni, hát eszik;
Ha nincs, koplal, meddig lehet,
Atján-kampec; azért látunk
Éhen meghalni bölcseseket.*

Zombory Gyula.

— **Kifejezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter dr. Polyák László miniszteri fogalmazói, Polyák Mátyás csáktornyai áll. elemi iskolai igazgató-tanító fiát miniszteri segéd-titkárrá nevezte ki.

— **Ejjegyzés.** Schrantz Elek alsórendű kereskedő eljegyezte Farnady Teruska kisasszonyt, Farnady Gyula győri hangszerkereskedő leányát.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Erdődy Ágoston barcsi és Németh Gizella muracsányi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Halálozás.** Holczbauer Gyula ker. isk. tanuló, volt tanítóképző intézeti növendék f. hó 23-án elhunyt Szombathelyen 17 éves korában. 25-én temették el. Nyugodjék békében!

— **Névmagyarosítás.** Znidarič István csáktornyai illetőségi ugyaníttani lakos saját, valamint Znidaričs Alojzia, Irma, Jenő, Ilona és István nevű kiskorú gyermekei családi nevének »Zsoldos«-ra kért átváltoztatását az 1914. évi 108.958. számú belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **A Csáktornyai kereskedő ifjak önképző egylete** július 5-én tartja nagyszabású kerti mulatságát Deutsch Jenő szép kerthelyiségében. Az agilis rendezőség számtalan meglepetéssel gondoskodik, hogy a publikum sokáig emlékezzék az eltöltött mulatságra.

— **A tudósvészesek jövédalma.** A megyei tudósvészesek javára múlt vasárnap nagyszabású néppünnepejt rendeztek Zalaezerszegen. A dispensair élén dr. Balás Béla

főispán és dr. Thassy Gábor vármegyei főorvos fáradoztak a néppünnepejt sikerén, melynek érdekében nagy propagandát indítottak meg a vármegye területén. Az akciónak megfelelő sikere is volt. Mint értesülünk az ünnepejt tiszta jövédalma 4700 koronán fölül van.

— **Halálozás.** Csáktornya legöregebb lakosa hunyt el a hét végén. Özv. Milinács Ferencné a szóban lévő asszony, aki 103 éves korában költözött el ebből az árnyék világából.

— **Községi jegyzőkből polgármesterek.** Az 1912. évi LXIII. tc. utasítja a belügyminisztert, hogy a folyó év augusztus haváig törvényjavaslatot terjesszen be a városok szervezeti reformjáról. Ugy értesülünk, hogy a városi törvénytervezetben egy új községi typut is illesztettek be: a mezővárosokat. Eredetileg csak azokat a rendezett tanácsú városokat akarták ebbe a typusba sorozni, melyek a tanácsai szervezettel bíró költéseket nem tudják viselni. Ujabbban a fejlettebb nagyközségeknek is lehetővé akarják tenni a mezővárossá alakulását. E kérdés körül most is folytak a tárgyalások. A kérdés még nem dűlt el, de ha győz az álláspont, akkor az új törvény alapján mezővárossá átalakuló nagyközségek jegyzői a törvény végrehajtása után polgármestereké lehetnek. Ilyen minőségükben persze önkormányzati tisztviselők lesznek.

— **Állandó mozi.** A Heinrich-féle moziban múlt vasárnap, ismét egy tartalmas értékes drámát mutattak be. A hét slagerdarabja a Küzdelem a létért 4 felvonásos szociális dráma volt — Alexandre és Robin híres színészek szereplésével. A program mellékszámjai: Alexandria (szines természeti felvétel), Maxi cipőket gyűjt (vígjáték), Megzavart szerelmesek (bohózat), voltak. Ma este egy szenzációs detektív dráma Az X club, bűnügyi történet kerül színpadra 3 felvonásban.

— **Öngyilkosság.** Prikuts András damásai szőlősgazda pénteken délelőtt békésen beszélgetett az övével aztán anélkül, hogy ez valakinek feltűnt volna, fölment a padlásra és felakasztotta magát. Tetiének oka pillanatnyi elmezavar volt, mert az öreg folytonosan azon busongott, hogy nem ihatik eleget. Tudniillik hozzátartozói a pinceajtót becsukták előle, mert ha szerét tehetta, be-be szökött és rendszerint leitta magát.

— **Versenytárgyalás.** A csáktornyai m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző intézetben folyó hó 20-án tartották meg az 1914/15-iki tanévre biztosító szállítósokat. A versenytárgyalás Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő elnökelete alatt folyt le. A versenytárgyalás eredménye: a husszállítást Antonovics József mészáros, a fűszerárak szállítást Sztrahia testvérek-cég nyerte el; a sütemények szállítására új versenytárgyalást kért a bizottság a miniszteriumtól.

— **Képesítő vizsgálatok.** A tolyó tanév végén a csáktornyai m. kir. áll. tanítóképző intézetben lefolyt tanítóképesítő-vizsgálatokon 15 tanítójelölt nyert elemi népiskolai tanítói oklevelet. Kitűnő sikerrel vizsgázott Marcellia Miklós; jelesen Gombás Géza, Karbuczky Emil, Knausz Flóris, Kokoly József, Lantos János, Mészáros Pál, Novoszel István és Országh Kálmán; jól Aszaló Imre, Bedekovics István, Laczó József, Megla Ferenc, Pél József és Steiner Béla. Tizenkét tanítójelölt az egyházi ének- és zenéből is nyert képesítést s horvát tannyelvű kiegészítő vizsgá-

latot öten tettek, német tannyelvű iskolákra képesítést szerzett egy tanítójelölt.

— **A gőzgépezelők és gőzkazánfűtők legközelebbi képesítői vizsgái** f. évi július hó 3-án fognak megtartatni a városi villanytelepen (Flandorffer-utca 4. szám.). A kellően felszerelt kérvények a ker. Iparfelügyelőséghez címzendők Sopronba, (Deák-tér 8 szám.).

— **Állatbetegség.** Muraköz területén a hónap első felében Ujduvaron és Drávamogyoródon az állatok közt a lépfene, illetőleg sertésorbánc lépett fel, mely ellen a hatósági intézkedéseket megtették.

— **Az utbiztosok képesítése.** Az 1907 évi 63. számú megyei szabályrendelet szerint a zalamegyei utbiztosoknak meg kell szerezni az utmesteri iskola bizonyítványát. Miután ez a tanfolyam megszűnt, a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy az utbiztosok ezután egy megyei vizsgabizottság előtt tegyenek vizsgát. A vizsgálat föltételei a Zalavármegyei Hivatalos Lap 1914. június 18. számában olvashatók.

— **Ingyenes balatoni kalauz.** A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bányagdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

— **Hirdetmény.** A lugosi m. kir. földmivesszékola 2 éves gazdasági altiszteképző tanfolyamát f. é. augusztus hóban több 26—28 éves egyén fogja végezni, kik nagy-részt katonaságot kiszolgált altisztek. Egy-része családos ember. Vannak köztük: magyarul, németül, románul, szerbül és tótul tudók. Megbízható, értelmes, komoly és egyszerű emberek, kik kisebb gazdaságok vezetésére, vagy saját és tisztai kezelésben levő gazdaságokban altiszti, botosispáni minőségben különösen használhatók. Gyakorlatukat az iskola 700 kat. holdas gazdaságában és más gazdaságokban szerezték. Felkéretnek azon földbirtokos és gazdaságot vezető urak, kik ilyeneket alkalmazni óhajtának, hogy ebbeli kívánságaikat, a fizetés megjelölése mellett, az igazgatósággal tudatni sziveskedjenek.

Szerkesztői üzenet.

Tanító. Nagyon bajos Önnek tanácsai szolgálai, hogy mit tegyen. Ön állami iskolai tanító s szeret egy nőt, aki egy másik községbeli feleséket iskolánál tanítóné. Akarja venni, de szeretné, ha továbbra is állásban maradna. Tőlünk kér tanácsot, hogy mikép valószínűtlen meg. Mi értjük, hogy dilemma előtt áll; mert a mai világban nemcsak érzelmi, de gazdasági tényezők is döntőnek a házasság körüli elhatározásunkban is. S ez jó is, mert ahol hiányzik a szerelmesnek az élet anyagi részének szürke kalkulációja, ott tartós boldogságról szó alig lehet. S mert ezt a kérdést Ön is így magyarázza, járjon utána, hogy szive választotta az abhoz az állami iskolához kerüljön, ahol Ön van, vagy neveztesse ki, maát meg helyettesse át egy oly iskolához másodra, ahol együtt működhetnek. Ezt a körülmenyt a miniszteriumban figyelembe veszik. Lehet hogy Önnek is sikerül. S ha nem — akkor rúgja el teóriáját s ölelje kebléhez élete jövendő párját — állás nélkül is. Legyen bölcs a jöletti igényei csak a kulturahatárig fognak terjedni. Majd meglátja, hogy esetleges nélkülözéseiről, melyek életének anyagi részében mutatkoznak fognak, bő kárpótlást fog találni a mindenható szerelemben, mely a költő fellegona szerint mindent pótol s melyet semmi sem pótolhat.

MÉZ,

klója edény nélkül 1-60 korona. - Megkérésére házhoz szállítja HONFI LŐRINCZ - mérhészeti, Zrínyiutva.

hogy a »világnyelv« megvalósítására törekvők egy — biológiai, geológiai és beszéd-szervi okoknál fogva meg nem valósítható eszméért küzdenek, mert hiszen egy szűkebb hazának határain belül is számtalan tájszólásra oszlik egy és ugyanaz a hazai nyelv; hány ilyen s egymást valószínűleg meg sem értő tájszólásra oszlanak tehát egy ilyen világnyelv s hogy továbbá az egy csapásra megszüntetné minden nemzeti erőnek, hazafias lelkesedésnek és cselekedetnek örök forrását: a hazai nyelvet.

Ez a vád teljesen alaptalan s csak a kérdés lényegével való föltételes foglalkozásból származik; mert az egységes nemzetközi nyelv megvalósítására irányuló törekvés nem a »világ« hanem a »nemzetközi« nyelvben keresi végső céljait. A nemzeti nyelveket pedig nemcsak hogy nem szándékozik kiirtani hanem egyenesen azok intenzívebb ápolására, kultiválására törekszik. A könnyű s rövid néhány hónap alatt elsajátítható nemzetközi nyelvvel egyenesen időt akarunk szerezni minden hazafinak ahhoz a honpolgári kötelességjeljesítéshez, mely a hazai nyelvnek mennél tökéletesebb elsajátításában nyilvánul meg. Az éveken azt a hosszú sorozatát, melyet ma tanulni vágyó, intelligens emberek idegen nyelvek megtanulásának meddő munkájára pazarolnak, megmen-tien akarjuk a hazai nyelv intenzívebb kultiválására s az általános művelődés fokozására.

Mennyi szorgalom, mennyi tehetség, mennyi drága idő pocsékolódik el az idegen nyelvek órási szótárainak egyszerű bemagolásával s mily értékes kincsekkel gazdagodhatna az emberi kultúra, ha mindazok, kik ma még éveken át nyelveket tanulnak ugyanazt az időt mondjuk hasonló szorgalommal és kitartással például a mérnöki, az orvosi, vagy természettudományi téren való kísérletekkel, tanulmányokkal töltik el.

S ha semmi egyéb az emberi művelődések eme remélhető fejlődése egymagában is elegendő ahhoz, hogy az egységes nemzetközi nyelv szükségességéről meggyőződünk.

Pedig talán még ennél is fontosabbnak látszik az az óriási előny, melyet az egysé-

gosznak komolyan, nem a munka kedvéért, hanem csak »ügy« időtöltésből.

Orthon unalmas — ott legalább eltelik az idő. »Buta háztartási dolgokkal« nem foglalkoznak — az nagyon »prozaie«. (Mondom, kivétel is van.)

A mai kor pedig megkívánja, a komoly munkát, a haladniakarást.

A nő minden körülmény között állja meg helyét, akár mint munkás hivatalnok, házikiszasszony, asszony és anya. Ezt kívánja a mai kor. Nem pedig, mint a legtöbbben, minden öntudat, közt a »szókratész«-ek csak éppen hogy élnek. Dolgoznak egy kicsit, mert »szégyen« tünnyen élni, mert a mama k-rgetti, mert másoktól talán látják.

Anyáink bizony be voltak fogva, nem élhették a maguk életét. De mi szabadok vagyunk, miért nem használjuk ki ez egyéni szabadságunk öntudatosabb módon, a saját egyéniségünkhez megfelelően.

Miért találják örömlüket abban, ha barátjukat bosszanthatják, hogy ő »pukkadjon«? Ugyan lányok, nem szégyenlik magukat ily kicsinynek lenni? Valami nagyobb, fenköltebb, nemesebb nem vonza magukat?

Hát haladás-e az, amit maguk annak neveznek? Másnak kell-e mellesleg okozni, truccokkal kikötrölni, az az egész, amit a mai »szabad«-korból örömmel kirúgnak?

List vár maguktól a világ! L-gyenek komolyabban, öntudatosabban, hogy megfelelhessenek a mai kor igényeinek!

ges nyelv bevezetése a jelentőségében napról napra emelkedő kereskedelemnél jelent.

Hát a tudomány micsoda óriási kincsekhez juthatna el általa!

Hiszen elég, hacsak az újabb időkben oly gyakori nemzetközi kongresszusok tárgyalásaira gondolunk, melyeknél pedig többnyire több nyelvet beszélő művelt férfiak gyűlnek össze tudományos kérdések megbeszélése végett — hogy át érezzük az egységes nemzetközi nyelvnek jelentőségét.

Nincs a napi társadalmi s tudományos életnek az a legparányibb részecskéje, melyre a közlekedési eszközök mai gyors tökéletesebbítésének és szaporodásának, továbbá az egyre fokozódó nemzetközi érintkezések korszakában — az egységes nemzetközi nyelv nagy hatással ne lenne.

A kultúra, a civilizáció szent ügye óriási léptekkel fog majd előre haladni abban a talán nem is oly távoli időben, midőn az élet szünetnélküli haladásával lépést tartó s a nemzeti sovinizmus álarcait levető emberiség, hazafias érzéseinek megőrzésén, hazai nyelvének szeretetén kívül, a szükségessé vált egységes nemzetközi nyelv segítségével fogja szellemének értékes kincseit egymás közt kicserélni, terjeszteni.

Kelemen Ferenc.

Néhány szó a szövetkezetről.

Csabai Kálmán kir. gazdasági tanár.

»Régi közmondás: »Sajns magadon, az Isten is megsegít. — Segíjálattal látjuk, hogy ezen közmondás igazságát kevesen követik... Különösen a gazdák követnek el óriási mulasztást saját érdekeik előrelételetét illetően, — mert nem csak hogy nem segítenek magukon, hanem még legtöbbször a feljükk nyújtott jóakart kezet sem ragadják meg, a helyett könnyölny nézik saját romlásukat és pusztulásukat.

Ha figyelemmel nézzük, azt tapasztaljuk, hogy gazdáink az isteni gondviselés által nekik juttatott termő földet sem használják ki úgy, a hogy azt kis szaktudással igen könnyen minden esetre megtehetnék... Még mindig a múlt század elején divatos gazdasági modorban gazdálkodnak, még mindig egy szem búzát termelnek ott ahol két szem búzát termelhetnének.

Okulhatnánk a nagy Németország példájából, hol a gazdálkodás téren óriási lépésekkel haladnak elő, ahol igazán bámulatos eredményeket képesek elérni olyan talaj és éghajlati viszonyok között, amelyekhez viszonyítva a miénk kitűnőnek kell mondanunk.

Ezen törekvésükben a szövetkezeti eszme vezeti őket, jól tudják, hogy valótlan, szövetkezve a legnehezebb cél is elérhető.

A muravidi Házipari Szövetkezet ez évi mérlege e lap hasábjai közt feltalálható. Örömmel konstatálhatjuk, hogy eme egyszerű földműves ifjakból alakult szövetkezet szorgalmas munkával, helyes vezetés mellett mily szép eredményt volt képes elérni. — A szövetkezet célja, hogy teli időben, a munka nélküli kiszolgáltatásnak, gazdasági munkásoknak foglalkozást adjon s így keresetet biztosítson számukra.

Célját el is éri, amellel 1122 korona tiszta nyereséget is mutat ki.

Reményem van, hogy a jövőben még szebb eredményt sikerül ezen kis szövetkezetnek elérni.

Bárcsak intő példaként szolgálna a Házipari Szövetkezet működése arra, hogy szövetkezve, egymást megbecsülve szorgalmas munkálkodással úgy magunk, mint embertársaink érdekeit mozdítjuk el.

A mi még hiányzik!

(V. I.)... Hiszen hiányzik, sok minden hiányzik! — Mondja a magyar ember, de mégis... Mintha Csáktornyan hiányzana feltűnően valami...!

E sorok szerény írója már jó darab földet bejárt, sok helyen megfordult, sok embert ismert. Látott jót, rosszat és épen azért szeme önkénytelenül keresi a hibát és a hiányt. — Csáktornyanak nagy intelligenciája, intelligens polgársága van; Csáktornyan sok a fiatalember, sok a fiatal lány. Itt úgy az intelligens fiatalság, mint az idősebbek csodás társadalmi életet élhetnek, együtt; azonban élnek, de kaszlokra osztva. Nálunk nincs a fiataliságnak egy általános, minden intelligens elemet — legyen az kereskedő, vagy hivatalnok — felszívó és magába gyűjtő egyesülete, nincsen egy olyan kör, hol gondolataikat, eszméiket kicserélhetnék, vagy önmagukat képezhetnék. Pedig kellene lenni; kellene egy olyan egyesületnek nálunk is létezni, mely a demokratikus elvek alapján egyesítene ifjainkat. Mert mit csinálnak ők most? Reggeltől estig az irodában ülnek, este pedig ismét ülnek — a kávéházakban, vagy más hasonló szórakozó helyeken. Semmi testmozgás, semmi élénkség. Pedig a »ma« kimondottan frissítő szere a sport. Hol a sport Csáktornyan? Itt csak az inasok sportolnak; t. i. rugdalják az utcán a kavicsokat, mintha futballoznának. Csáktornyan a sport kizárólag a sétákban merül ki, pedig van a városban két tornacsarnok is, hol igazán szakszerűen lehetne sportolni. Ha volna nálunk egy egészséges sportegylet egyszerű és szakszerű vezetéssel, akkor ifjainkat nem látnók blazirtan, életunt arccal dülöngélni, ténferegni a korzón (pardon!), meg a kávéházakban. Akkor a most petyhüdt izmok, melyek ma legfeljebb a biliárd-dákó emeléséhez, meg a sétabot forgatásához trainiroznak, rugalmasak és intenzív munkákra is képesek lennének.

Épen a napokban olvastam valamelyik folyóiratban dr. Wood professortól egy cikket, mely oda konkludált, hogy a nagyne-metek hatalmi tulsulyra vergődése ott kezdődik, ahol a sportszenvedélyük. Tehát, ha a keménykoponyájú, de világoseszű germán-apolost azért, hogy az ő erős ép és edzett testében friss, éles eszt legyen, akkor nekünk is el kell fogadnunk azt az általános elvet, hogy a sport nemesíti! Avagy nem fejlesztie az ifju ambícióját, nem nevelie önértetét és nem önt-e művelőjébe vetélykedési hajlamot? Pedig e három tulajdonságra ma igen nagy szüksége van annak, ki érvényesülni akar, mert hiszen a mai kor jelszava: »Minden áron előre!«

Alsótlendván, a szomszéd kis Alsótlendván van sport, pedig ott nincsenek tornacsarnokok sem, de ott nem oly fásultak még az ifjak! — Avagy talán nem kellemes látvány az, ha nemes hévvel igyekeznek az ifjak túlnenni egymáson? — nem élvezet ezt nézni az időseknek?

Kár, hogy így le hagyjuk magunkat pi-pálni, egy olyan kis városkától, mint Lendva. Kár, hogy képzett fiataliságunk még saját körében is széthúz és kár, hogy nálunk

mindenki — kevés kivétellel — önmagát értékel! Kár, hogy nagyási háboriban és nemtörődomségben szenvedünk.

Egy kis demokratikus gondolkozást kérünk, egy kis érzést és hajlandóságot egymás iránt! Mert hiába nagyozunk — a lükörben, azért a mások tükre, mást mutat.

Már pedig oly tér nincs még egy, amely olyan tömegeket tudna magában, mellék gondolat nélkül, egyesíteni, mint a sport. A sport az, mely minden éptestű embert vonz, rang és osztály különbség nélkül. És tessék elhinni, hogy nem diszkvalifikáló dolog az, ha egy érettségit tett ember egy másik tiszteges emberrel — kinek nincs érettsége — egyazon egyesületbe tartozik és vele sportol. Vannak nagy egyesületek — nálunk Magyarországon alig, de külföldön — hol akadémiákat, egyetemeket végeztet emberek birkóznak, tornáznak vagy labdát rúgnak — a dicőségért munkásokkal. Azért az a diplomás ember, megmarad ügyvédjelöltnek, könyvelőnek, vagy mit tudom én minek, és a munkás, marad munkás. Az egyéntől függ mindig, resp. kitalálják-e és nem a diplomától és társadalmi állástól.

... Miért ne lehetne hát Csáktornyan is egy egészséges és teljesítőképessé Sportegyletet csinálni?! — Vagy tényleg nem lehet?

K Ü L Ö N F E L É K .

A bölcs.

*A bölcs a dolgot úgy veszi
Ahogy jön és nem válogat,
Ábrándokat nem sósó soha,
S nem ismer halga álmokat.
Ha van mit enni, hát eszik;
Ha nincs, koplal, meddig lehet,
Aztán-kampec; azért látunk
Ehen meghalni bölcsöket.*

Zombory Gyula.

— **Kigevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter dr. Polyák László minisleri fogalmazói, Polyák Mátás csáktornyai áll. elemi iskolai igazgató-tanító fiát minisleri segédtitkárrá nevezte ki.

— **Eijegyzés.** Schrantz Elek alsólelvai kereskedő eijegyezte Farnady Teruska kasszonyt, Farnady Gyula győri hangszerkereskedő leányát.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Erdődy Ágoston barcsi és Németh Gizella muracsányi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Halálozás.** Holczbauer Gyula ker. isk. tanuló, volt tanítóképző intézeti növendék f. hó 23-án elhunyt Szombathelyen 17 éves korában. 25-én temették el. Nyugodjék békében!

— **Névmagyarosítás.** Znidarič István csáktornyai illetőségi ugyaníttani lakos saját, valamint Znidarics Alojzia, Irma, Jenő, Ilona és István nevű kiskorú gyermekei családi nevének »Zsoldos«-ra kért átváltoztatása az 1914. évi 108.958. számú belügyminisleri rendelettel megengedtetett.

— **A »Csáktornyai kereskedő ifjak önképző egylete«** július 5-én tartja nagyszabású kerti mulatságát Deutsch Jenő szép kerthelyiségében. Az agilis rendezőség számtalan megfélepelettel gondoskodik, hogy a publikum sokáig emlékezzék az eltöltött mulatságra.

— **A tudóvázások jövedelme.** A megyei tudóvázások javára múlt vasárnap nagyszabású népünnepélyt rendeztek Zalaezerszegen. A dispensair élén dr. Balás Béla

lőispán és dr. Thassy Gábor vármegyei főorvos fáradozta a népünnepély sikerén, melynek érdekében nagy propagandát indítottak meg a vármegye területén. Az akciónak megfelelő sikere is volt. Mint értesülünk az ünnepély tiszta jövedelme 4700 koronán fölül van.

— **Halálozás.** Csáktornya legöregebb lakosa hunyt el a hét végén. Özv. Minárics Ferencné a szóban lévő asszony, aki 103 éves korában költözött el ebből az árnyék világából.

— **Községi jegyzőkből polgármesterek.** Az 1912. évi LXIII. tc. utasítja a belügyminisztert, hogy a folyó év augusztus haváig törvényjavaslatot terjesszen be a városok szervezeti reformjáról. Ugy értesülünk, hogy a városi törvénytervezetben egy új községi tyust is illesztettek be: a mezővárosokat. Eredetileg csak azokat a rendezett tanácsú városokat akarták ebbe a tyusba sorozni, melyek a tanácsai szervezettel bíró községeket nem tudják viselni. Ujabbban a fejlettebb nagyközségeknek is lehetővé akarták tenni a mezővárossá alakulását. E kérdés körül most is folytak a tárgyalások. A kérdés még nem dült el, de ha győz ez az álláspont, akkor az új törvény alapján mezővárossá átalakuló nagyközségek jegyzői a törvény végrehajtása után polgármestereké lehetnek. Ilyen minőségükben persze önkormányzati tisztviselők lesznek.

— **Állandó mozi.** A Heinrich-féle moziban múlt vasárnap, ismét egy tartalmas értékű drámát mutattak be. A hét slagerdarabja a Küzdelem a létért 4 felvonásos szociális dráma volt — Alexandre és Robin híres színészek szereplésével. A program mellékzámjai: Alexandria (szines természeti felvétel), Maxi cipőket gyűjt (vígjáték), Megzavart szerelmesek (bohózat), voltak. Ma este egy szenzációs detektív dráma Az X club, bűnügyi történet kerül színpadra 3 felvonásban.

— **Öngyilkosság.** Prikuts András damásai szőlősgazda pénteken délelőtt békésen beszélgetett az övével aztán anélkül, hogy ez valakinek felütné volna, fölment a padlásra és felakasztotta magát. Tettének oka pillanatnyi elmezavar volt, mert az öreg folytonosan azon busongott, hogy nem ihatik elegend. Tudniillik hozzátartozói a pinceajtót becsukták előle, mert ha szerét lehetne, be-be szokott és rendszerint leitta magát.

— **Versenytárgyalás.** A csáktornyai m. kir. áll. népiskolai tanítóképző intézetben folyó hó 20-án tartották meg az 1914/15-iki tanévre biztosító szállítókat. A versenytárgyalás Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő elnöksége alatt folyt le. A versenytárgyalás eredménye: a husszállítást Antonovics József mézszáros, a fűszerárak szállítását Sztrahia testvérek-cég nyerte el; a sütemények szállítására új versenytárgyalást kért a bizottság a miniszteriumtól.

— **Képesítő vizsgálatok.** A tolyó tanév végén a csáktornyai m. kir. áll. tanítóképző intézetben lefolyt tanítóképesítő-vizsgálatokon 15 tanítójelölt nyert elemi népiskolai tanítói oklevelet. Kitűnő sikerrel vizsgázott Marcellia Miklós; jlesen Gombás Géza, Karbuczky Emil, Knausz Flóris, Kokoly József, Lantos János, Mészáros Pál, Novoszel István és Országh Kálmán; jól Asszáló Imre, Bedekovics István, Laczó József, Megla Ferenc, Péli József és Steiner Béla. Tizenkét tanítójelölt az egyházi ének- és zenéből is nyert képesítést s horvát tannyelvű kiegészítő vizsgá-

latot öten tettek, német tannyelvű iskolákra képesítést szerzett egy tanítójelölt.

— **A gőzgépezők és gőzkazánfűtők legközelebbi képesítési vizsgái** f. évi július hó 3-án fognak megtartatni a városi villanytelepen (Flandorffer-utca 4. szám.). A kellően felszerelt kérvények a ker. Iparfelügyelőséghez címzendők Sopronba, (Deák-tér 8 szám.).

— **Állatbetegség.** Muraköz területén a hónap első felében Ujduvaron és Drávamogyoródon az állatok közt a lépfene, illetőleg sertésorbánc lépett fel, mely ellen a hatósági intézkedéseket megtették.

— **Az utbiztosok képesítése.** Az 1907 évi 63. számú megyei szabályrendelet szerint a zalamegyei utbiztosoknak meg kell szereznii az utmesterei iskola bizonyítványát. Miután ez a tanfolyam megszűnt, a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy az utbiztosok ezután egy megyei vizsgabizottság előtt tegyenek vizsgát. A vizsgálat föltételei a Zalavármegyei Hivatalos Lap 1914. június 18. számában olvashatók.

— **Ingyenes balatoni kalauz.** A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfűreden.

— **Hirdetmény.** A lugosi m. kir. földmivesszkola 2 éves gazdasági altisztképző tanfolyamát f. é. augusztus hónapban több 26—28 éves egyén fogja végezni, kik nagyrészt katonaságot kiszolgált altisztek. Egyrészt családos ember. Vannak köztük: magyarul, németül, románul, szerbül és tótul tudók. Megbízható, értelmes, komoly és egyszerű emberek, kik kisebb gazdaságok vezetésére, vagy saját és tisztai kezelésben levő gazdaságokban altiszti, botolisipáni minőségben különbözően használhatók. Gyakorlatukat az iskola 700 kat. holdas gazdaságában és más gazdaságokban szerezték. Felkéretnek azon földbirtokos és gazdaságot vezető urak, kik ilyeneket alkalmazni óhajtának, hogy ebbeli kívánságaikat, a fizetés megjelölése mellett, az igazgatósággal tudatni sziveskedjenek.

Szerkesztői üzenet.

Tanító. Nagyon bajos Önnek tanácsal szolgálni, hogy mit tegyen. Ön állami iskolai tanító s szeret egy nőt, aki egy másik községbeli felekezeti iskolánál tanítóné. S akarja venni, de szeretné, ha továbbra is állásban maradna. Tőlünk kér tanácsot, hogy miképp valósítsa ezt meg. Mi értjük, hogy dilemma előtt áll; mert a mai világban nemcsak érzelmi, de gazdasági tényezők is döntenek a házasság körüli elhatározásunkban is. S ez jó is, mert ahol hiányzik a jövedelmeknél az élet anyagi részének szürke kalkulációját, ott tartós boldogságról szó alig lehet. S mert ezt a kérdést Ön is így magyarázza, járjon utána, hogy szíve választotta ahhoz az állami iskolához kerüljön, ahol Ön van, vagy neveztesse ki, maZat meg helyeztesse át egy oly iskolához máshová, ahol együtt működhetnek. Ezt a körülményt a miniszteriumban figyelembe veszik. Lehet hogy Önnek is sikerül. S ha nem — akkor rúgja el teóriáját s ölelje kezéhez élete jövendő párját — állás nélkül is. Legyen bőve a jöletti igényei csak a kulturahatár fognak terjedni. Majd meglátja, hogy esetleges nélkülözéseiről, melyek életének anyagi részében mutatkoznak fognak, bő körpótlást fog találni a mindenható szerelemben, mely a költő felfogása szerint mindent pótol s melyet semmi sem pótolhat.

MÉZ, kltója edény nélkül 1:60 korona. — Megkeresésére házhoz szállítja HONFI LŐRINCZ - MÉHESZET, Zrínyifalva.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
tam se predplatni i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ošna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Narodno uzorno gospodarstvo.

Takvo gospodarstvo je već bilo vu Medjimurju Tündérlak občini, sad pak kaj uovine pišeju zemeljski ministerium vu Ugocsa i Kolozsvár varmegijah na više mestah bude nastavil narodno uzorno gospodarstvo. Kak već to i ime kaže ovu gospodarstvo toga cilja služi, da kakti jedna mintá stoji pred gospodari i kaj tam vidiju novoga i hasnovitoga to tak domaj na svojim gospodarstvom probaju, da se slém vezbaju i vučiju. Uzorni gospodar samo on more biti, koj napredovati hoće, od kojega znaju, da se rad trsi, vezba i vuči, da svoju znanost ne skrjeje pod dervenko, neg proba rezširiti med onemi koji su toga potrebni, da na stoline ljudstva ima od toga hasna, nadalje pak i čeli orsag.

To već je svaki spameten gospodar mogel prevideti, da svaki, koj vu ovim dragim i teškim svétu svojem delom dobro na nogaj hoće stati, da on denes već nemore po stari navadi gospodariti. Jako žalostno je to, da izverstna magjarska zemlja od leta, do leta, na mesto da bi vekši, navék mejši, plod nosi. Naprimér vu Nemškim orsagu, najhujše hamučne zemlje od leta do leta zelenim gnojnom gnojiju i stém su to postigli, da ove hude zemlje šest metercentov vekši plod nosiju, kak naše črne zemlje. Ako bi prinasa svaka mekota barem jeden metercent vekši plod donesla, to pak je tak malo, da bi svaki gospodar lahko to

postigel, već onda bi orsag svako leto sto miljuu korun bogateši bil. Jeden miljuu je lépa svota, kaj pak mislite svako leto sto miljunov, ako bi nam vu žepu ostalo, kam bi mogli povremu dojtj? Ali naši gospodari nečeju to prevideti, premisliti i preračunati, kakov hasen i blagoslov bi bil narodu i čelomu orsagu, ako bi počeli polje drugač obdelavati, kak je denes obdelavaju.

Kaj je pak itak zrok tomu, da naš skričani Kánaán ne nosi više tak lépi plod, kak je negdašnje vréme? To je najvekši zrok, da naša zemlja je već tak scecana i zmučena, da bolje nemore biti. Prinasa vu okrajine gde od negda na oni isti zemlji već predterge podjednoma drobnoga žitka sėjaju, opet drugdi pak na léta i na léta kuruzu, poleg toga je zemlja tak neodnemošla, da nemore nam takov plod nositi kak je negda, nemore pak zato, da zmučeno zemlju nečemo ili nemoremo s gnojom zadovoliti i nju opet vu takvo jakost donesti, kak je negda vremena bila. Po našim orsagu sveksinomá još po stari navadi gospodariju i poleg toga vu ovim položaju dalko su nas pretekli drugi orsagi. Mi kuruzu i pšenicu povamo od negda vremena i na marhu nedamo vnogo, po drugih orsagov pak je zemeljskoj gospodarstvu ravno marha fundament; žalostno je, da po odsvunašnjih orsagov već sdavnja znaju, koj marhu ima, ima i pšenicu, koj neima inarhu neima niti pšenicu.

Silje preménjati treba i to tak, da žitek samo svako četrto leto dojde vu onu

istu zemlju, po žitku pak kuruzu, ili cukurica, deteljica ili druga krma. Pod ovu silje pak je dobro treba gnojiti i žitka samo onda sėjamo, ako je predi drugo silje bilo vu zemlji, kak je kuruzá, krumpir, cukurica, deteljica i t. d. Svun toga pak vu odsvunašnjih orsagov na svako mekotu barem jeden metercent rudnoga gnojja dojde, prinasa pak od toga niti jedna deseta stran. Istina, da rudni gnoj sam od sebe ne děla čudo. To něje smeli čekati odnjega, ali pokehdob poleg više marhe nemore svaki gazda samo stalnim gnojom sve zemlje poredó gnojiti, pod žitka, ako gospodar dober plod hoće dobiti, nesme žalovati takov rudni gnoj, vu kojem je dosta foszforsilicij, jerbo dobro znamo, da žitek vnogo foszfora ponuca.

Sve to praktično kaže narodno uzorno gospodarstvo. Vu svakim uzornim gospodarstvu veliko brigu imaju na gnoj, zatem pak je prepisano, kakva sětva tojest silje dojde vu zemlju i nato pazi jeden koj je višeše gospodarske škole zvršil.

Kad su letošnjega zemeljskoga ministeriuma proračune rezpravljali, žalostno je minister dokazal vu svojem govoru, da naši gospodari i poljodjelavci nečeju zimska gospodarska predavljanja poslušati. Morebiti da jesu okrajine, po kojih bi zabadao nagovarjali gospodare, da skim višeput najpohodiju uzornoj gospodarstvu, da se tam skim više naučiju, ali nasreću něje to tak svigdi. Volju zapovanje imaju naši gospodari Jesu okrajine odkud gospodari i dalešnja uzorna gos-

Pripovest iz življenja herdjavoga hrošća.

(Svršetak)

Lépo je bilo jednoga dneva, kad se odpravim na put, poniali sem putuval, tojest denes preletim nekaj puta, pak zutra nekaj, ne pak tak, kak sem putuval vu gaj, samo vu jednom hipu. Takaj sem si zebrał drugi put. Prvi večer premoćim na kraju gaja. Kada zaran se ofrišam, odpravim se dalje. Na putu dojdem do velikoga i lepoga stanja, med zelenim drevjem. Sedem si na veliko drvo, poleg odprtoga obloka i poglednem nutri. Za dugim stolom sedi više odrasćenih mladičov, pred njimi pak hodi sim i tam stari gospon, z dugom sivom bradom, pak nje podvučava.

Govori njim od polodeljstva, pak njim preporuča, kaj i kak naj delaju, kada dobjaju gospodarstvo vu ruke, i kak naj ravnanju, da njim nebude kvara: sada je govori o jednoj, zatim o drugoj stvari, a na zadnje dojde red na hrošće. Opise njim naše življenje bolje podpuno, nego je selški Navučitelj popisal onim mužom pred cirkvom. Lépo nje opomina, da naj poprimeju taj navuk.

»Hrošć, -reče njim Navučitelj, -napravi gospodaru veliki kvar, zato ga treba svom

silom zatirati, da pak zatiranje bude hasnoviteše, potrebuo je hroščom stanuti na prste prvlje, kak samice, tojest hroščice od ložiju vu zemlju svoja jajca; kajti ako one znešuju svoja jajca, nemoremo zabraniti, da nebi se pak izvalili tompoši. Ako pak zapravimo hrošće, prvlje, kak one odložiju svoja jajca, onda zapravimo i tompoše. Kajti leži je zatirati hrošće, koji su po drevju, kak pako tompoše, koji su vu zemlji.»

Tak je razlagal Navučitelj svojim vucenikom. Kajti se je govorilo toliko od gospodarstva, tak sem presudil, da to mora biti gospodarska skola. Kad sem čul taj navuk, i spoznal sem, da naš rod ima neprijatelj od svih strani, omrzi mi življenje tak jako, da se nisem bojal već smrti. Naj dojde vrana, ali gavran, čuk, ali sova, ali kaj hoće, bude jedenkrat barem konec večnom strahu i trepetu. Samo svoje rodjeno mesto bi jošće rad videl.

Zdignem se, letim sim, sedem se na hrast, i milo gledim na ono mesto, gde sem prvič zagledal svét. Još jedenkrat mi stupiju pred oči dogodki mojega življenja i suprot svim neprilikam činilo se mi je življenje čim duže, lepše. Kad pako zagledam noćnoga ptiča, kojega sem poznal vre vu gaju, da nam je neprijatelj i kad vidim, da

leti ravno proti meni, zbudi se mi tolika želja za življenje, da on hip pozabim na sve prveše reči, od straha opadnem iz hrasta doli i tak se pobijm, da svaki čas moram čekati konec. Odrpusti mi, da sem tebe takaj spravil vu nesreću!»

»Nebudi žalosten,« batrivi ga mravlíneć, »kaj se mene tiče, najti ne dela brige. Vzačetku sem bil istina srdit i jako me je bolelo, sada pak, kad si mi razložil svoje življenje, reći moram, da je moje življenje mnogo bolje bez skrbi, nego tvoje. Noge su mi malo začelile i zatim budem opet zdrav i čvrst.»

Kajti je već bolje, za nekoliko danov budem čisto dober. Ti pak si to ne jemli preveć srđcu; Kaj si tak opal, čvrst si, jošće ti ozdraviš. Premisli, kak dugo si mi pripovédavał svoje življenje; zato ti je trebalo nekoliko moći!« Zaištinu, sem ti pripovédavał dugo časa, anda ponucal sem more biti sada zadnje moći. Pak naj bude, kak hoće, olehkotil sem si srđce, i sada mi je bole.»

Po teh rećih hrošć je obnemogel, i zadremal. Mravlíneć ga nije dramil, nego je premisslaval hroščovo življenje i jako se je veselil, da je mravec, ne pako hrošć. Kajti ima mravec mnogo lepše i bolše i segur-

podarstva ideju pohadjat, jerbo znaju, da je to za njihov hasen i za njihovu dobro.

Koji još i denes po stari navadi gospodariju, oni pomalem, ali stēm segurneše doli dojdeju. Svako leto hujsje i hujsje njim bude. Ona zemlja koja za denes još nekađ donese, ako tak budemu gospodarili, povremenu niti seme nebude nazat dala. Da se to nezgodi, moramu svako leto na onu isto zemlju drugo silje posejati. Kak je to treba premēnjati, to se vidi na uzornim gospodarstvu. Poleg toga pak puno više krme bi morali povati, da skim više marhe moremo sderžavati, jerbo koj neima marhu, on neima gnoja, koj pak neima guoja njegve zemlje su puste, pusta zemlja pak nemore takov plod nositi, koj bi nas zadovoljil. Bez marhe nēje moći polje obdelavati, ako pak marhu imamo, moramo i dosta krme prebaviti zanjū.

Bormeš stara negdašnja istina, zana-veke istina bude: Pomori si sam, onda ti i Bog pomore!

To je najlepša pravica.

Krma i cukurica

Svaki gospodar koj marhu ima dobro zna, kak je potrebna krma i kak je važna stvar krma povati. Koj gospodar svoje zemlje vu dobri jakosti hoće deržati, njegva štala nemore prazna biti. Marhu pak ako hoćemu ju vu redo imati, moramu ju onda i hraniti nē samo po leti, kad svakojačke krme zadosta imamo, neg i po mrzli zimi, kad nemore gospodar reći: idem na vrt ili na polje i nakosim jedno breme friške deteljice ili lēpe trave i opet sem za jeden dan vu ovim poslu bez brige. Ravno zato svaki dober gazda trsi se, da i po zimi dosta krme more pred marhu deti. Svrho toga potrebno je da svaki gazda ostavi jeden falat zemlje, na kojim zimsku krmu zapova. Naprimer rogovnato marhu skorom niti nebi bilo moći pozimi hraniti, ako, nebi bilo repe i cukurice. Dobro znamo, kak važna je repa kakti hrana za rogovnato marhu.

Više vrsti repe imamo, ali štero gud probamo povati, svaku samo vu dobri zemlji treba sejati, jerbo repa vu pusti i prazni zemlji ne raste. S vun toga, da dobro zemlju zahtēva, još i dosta brige i posta imamo sa njom, ali zato itak je vrđno se s njom brinuli i povati, jerbo nēga med krmom takve stvari, koja bi mesto repe mogla marhi tak povoljna biti. Ako je dobra letina za repo jako se splati ju povati, makar se niti nebi spomenuli još i svrhu cukorice, koja još vekši hasen nosi, kak okruglja bēla repa.

Cukurica je jako čutliva proti zimi i s bog toga nēje se smeti sētvom žuriti. Ako pak bi malo zakesnuli sa sētvom, nēje s pozabiti, da na ov način seme se dobro mora namočiti, tak predi zide i puno lēpše i fletneše raste i zakesneno vrēme dostigne.

Na svaki način pak se treba po žuriti za sētvom, jerbo to su već spazili i spobali, da koj raneše sēja cukuricu ili okrugljo repo, on puno lēpše i više dobi, kak on, koj za kesni.

Ako na rede sējamo, redi 45—60 centimetrov moraju dalko biti jeden od drugoga. Seme s velikom pazljivostjum moramo zebati i kupiti, jerbo kakvo je seme, takva je i repa. Ako vekši falat zemlje hoćemu zasejati, najbolje je ako sa mašinom sējamo. Na malim falatu je i za plugom moći sejati na 60 centimetrov dalko, repa pak naj 20—40 centimetrov dalko stoji jedna od druge, onda je najlepša. Na mekotu zemlje ako s mašinom sējamo, guseši su redi, potrebno je 6—8 kg. semena, ako pak s plugom, redješi su redi, potrebno je 3—4 kg. Seme 2—5 centimeter gliboko mora dojtī vu zemlju.

Na repu pasku moramo imeti, jerbo od toga visi, kakov plod bude. Kad tri, četiri liste ima, mora se prerēditi, tojest svako nepotrebno vun poskubemo. Važno je, da je repa navēk vu čisti zemlji svrho toga potrebno je navēk kopati, kad se zemlja za dračnati. Skim višeput kopamo, stēm vuhkeša bude zemlja.

Repu nēje smeti više lēt vu onu istu zemlju sejati, jerbo slobodno je zemlja svako leto dobro pognojena, ali kad se zemlja toga navoli, po nikakvim delo nebude više plod donesla. Koji su sprobali tak veliju, da najbolje je jedna leto kuruzu, drugo leto pak repo zasejati.

Žuta repa najbolje plaća i njo ima najrašji marha, dakle koji repu povaju, od ove vrsti naj seme kupiju. Bez dela nikakvo silje ne raste, tak i repa. Ako je bolje pognojena zemlja i bolje obdelana, stēm lēpsi plod dobimo.

Hasen i kvar krta.

Pismoznanci krta za jako hasnovito stvar deržiju i poleg toga zakon nedopušeča krte fondati i nje preganjati je zabrajeno. Zuanost spoznava to, da krt vnogo zemlje narova po senokošah, po vrtih, puno bilinah se posuši poleg toga i vnogo posla nepotrebno zrokuje gospodari, ali ov kvar je jako mali proti onomu hasnu, kojega stēm dela, da vnozina črvov, kukcov, hruščov i druge stvari, koje nam tak veliki kvar dēlaju na polju, na senokoši i na vrtu, podjednoma fonda i ždere.

To sve je lēpo i hasnovito od krta, ali kad gazda kotorovnjaka na kotorovnjaku vidi, neće to za dobro zeti i krta hvaliti. Drugoć pak krt nē samo da vnogo zemlje narova po senokošah neg vnozina glistah poždere, koje pak su poljodavcu na veliki hasen dakle i stēm još vekši kvar dela. Gliste se ravno tam rade zaderžavaju, gde je raha zemlja, dakle na senokošah i po vrtih, ravno po onih mestah, po kojih ga najviše krtov i kud najbolje rojavu.

Na seli skorom svako dēle more odluciti štero je bolša senokoša, štero pak malo vredneše. Ona senokoša je navēk vredneša, na koji ga više kotorovnjakov. To pak ziamenjuje, da tam se najviše glistih zaderžava i za njimi krt rova. Glista pak samo vu dobri i rahi zemlji živi, dakle ona senokoša koja je sim, tam zrovana mora dobra biti, drugac se nebi gliste vunjoj zaderžavale i krt nebi zanjimi roval.

Bormeš stēm pak veliki kvar dela krt gospodarom, da gliste fonda, makar pismoznanci krta za jako hasnovito stvar deržiju, mi pak nećemo to vu svakim položaju spoznati, nećemo spoznati, jerbo otividiivo nam i veliki kvar dela.

Na hiljada i hiljada glistah tak predēla zemlju, da to sa nikakvom slogom človek nebi moglo napraviti. Nēga na svēto takve mašine ili drugo orudje skim bi tak mogli zemlju predelati, kak to gliste nam zabadav napraviju. Nebi mogla zemlja nigdar do friškoga zraka dojtī i nebi se moglo sluftati, ako glistih nebi bilo. Pomoreju gliste, da ona voda koja je potrebna vu zemlji, da za vremena more se skadeti iz zemlje, pomoreju nadalje, da se zemlja more pretopiti i vegetacija započeti.

Pokehdob pak glista i vu glibšu zemlju se zarova, pomore stēm, da korenijće glibše more tirati i vu suhim vremenu odonut potrebno mokrću dobiti. Takodjer i deždjovnica glibše more se steći vu zemlju, to pak je jako hasnovito za svako silje prēm onda kad je malo deždja ili snēga.

Poleg toga je tak hasnovita ona stvar koju mi zanikaj i zasvišešega imamo na svēto, zato samo kak je moći iz vrta i senokoše moramo pretirati krta makar to i

neše življenje nego hrošč.

Za lēpom noćom dojde jošće lēpše jutro, za lēpim jutrom krasen sunčeni dan. Narav si je odpočinula i videl se je lēpsi dan, nego je bil večera. Plice opet veselo popēvaju. Mlado cvetje odpira glavice, po njem pak sedaju pisani metulji i išteju s ladjoga soka. Po mravlinji cesti pak do mašira pet čvrstih korenjakov. Obrneju ravno proti kamenitomu kupu. To je trupa, koja denes mora iskati živež, ob jednim pak takaj poglednuti za večeršnjim pajdašom koj je odišel na vspregledavanje, i kojega nije bilo dimo. Ako je gde živ, more biti potrebuje pomoći?

Nega trebalo duго iskati. Zamišljen sedi poleg dremajućega hrošća, da pajdašov, koji su došli, niti ni je opazil.

»Da si nam zdrav, prijatelj! Kaj se pak potikaš ovd i nam dēlaš nepotrebne skrbi!« zakriči mu voditelj male trupe.

»O, pajdaši dragi, kaj ste se vendar iz mene ne spozabili! vesel odgovori pobit mravec; »ah rad bi se povrnul k vam, pak sem se šmentano pobil i spotrl, da mi nikak ni moći bilo iti iz mesta. Prenočil sem ovd i hrošč, koj ravno ve nekađ se nja, ovd i, pripovedaval mi je skoro čelu noć svoje življenje i tak mi ni je bil dugi

čas, jošće na boletine sem skoro pozabil. Kad budem imel priliku, vam sve razložim, sada pak mi pomagajte, da čim prvle dojdem dimo, kajti pri dobri dvorbi dojdem friško k sebi.«

Pajdaši poiščeju kaj je bilo potrebno, i tej spotrt zleze gori i zatim ga vlećeju po mali proti domu. Doma mravec friško dojde k sebi, i za nekoi den vre opravla svako delo.

Nekoi den ga put opet dopela k ovom kupu. Znati zelen, jeli je hrošč ozdravil, poišće mesto, gde ga je nesreća dostigla i najde hrošća mrtvoga na onom mestu, gde ga je bil ostavil Tužne misli obideju mravlinca i žalostno veli sam pri sebi;

»Dokončal si! Vu kolikih po gibelih si bil ti vu življenju, koliko skrbi, koliko bridkih vur si zavzil, pak si vse srečno podnesel. Nazadnje pak ti je vendar nahudila takaj i tebi kak vsakoj živi stvari, zadnja neprijateljica, žuhka smrt; nisi se njoj suprot staviti mogel. Gde bēli si zagledal dan, ostavil si ga opet. Vgasnulo ti je življenje, tēlo ti rezpadne vu prah, i tebi nebude tora, niti glasa.

Oletics Mátyás.

zakon brani, jerbo puno veksi kvar nam dela tam, kak hasna. Neje smeti krta na vrtu i na senokoši terpeti, né samo sbog toga, da nam puno nepotrebnoga posla zavdavlje, neg svrho toga, da gliste fonda. Pod drugi račun dojde krt na oralni zemlji, vu šumi i t. d. jerbo opet tam pak vnožina gusenice, črvov i hrustcov sfonda, dakle tam je tak hasnovita stvar, kak male ptice koje takodjer iz gusenice i kukcov živiju. Tam je napomoć malim pticam, koje vu zraku on pak vu zemlji nas brani od bludnih gusenice i črvov.

Kak se iz toga vidi nesemmo krta vu vrtu i na senokošah terpeti, ali stém bolje vu moramo mir dati na polju i po šumah. jerbo tam izbilja veliki hasen dela človeku. Tam je greh prama nam krta sfoudati.

Nekoliko reči od savezanja.

Pisal: Csabal Kálmán kr. ug. gospodaranski profesor.

»Pomori sebi, i Bog bude ti pomogel! reče jedna narodna poslovice, ali žalostno vidimo, da ovu poslovicu malo ljudi razmeju, a još meaje njih slediju.

Najme naši gazdi učine veliku pogresku prama svojih zanimirostih, jer ne samo da ne pomogaju sebi, ali niti ne poslušaju one, koji za njihovo dobro uim pradžiu njihovu ruku, samo u neznanju, bez nikakve interesacije gledaju njihov kvar, žalostno. Ako na okolo razgledamo, spazimo, da naši gospodari ni njihovu zemlju ne razdeliju onako, kako malom znanjem bi mogli ju razdelovati.

Još i sada razdeliju njihovu zemlju, kak pred jednom stotnom godinom, i raste im jedno zrnje zito onde, gde jako lahko bi mogla rasti dva zrna.

Primer bi mogli uzeti naši gospodari od nemce, gde velikimi korači idu napre u obradivanju zemlji. Čudovno je, kaj su oni izvršili slabom zemljom i hujsim zrakom.

A sveto je za ono, jer misel ih vodi t. j. sabrati se u savez (društvo), jer dobro znaju, da kaj jeden sam gazda nije nemoze dostići, ono mnogo od njih, ako se bore za jedan cil jako lahko ga dospjehu. Takvo društvo je muravidski savez kućne industrije, gde mladi poljodjelci marljivo radnjom i dobrom vodjom jako lepi uspjeh su dostižili.

Cil ovoga saveza je, da vu zimi, kada gazda neima nikakve radnje na polju, hasnovitu radnju im daje, da i ovako dobiju njihov svakodanski kruh. Taj cil, ovaj savez je ne samo dostehal, ali izvan da je izplatio radnju gazdarsku, još 1122 K. čist dobitak je ostal.

Ufam se, da ovaj savez u sledećim ljeti još lepši uspeh bude dostigel.

Dobro bi bilo, da svi gospodari pripoznau ono veliku dobrotu, koja takvo društvo čini, i da se svi saberu u savezu, gde marljivom radnjom, poštujući jedan drugoga, radiju za dobrobit svoju i za svih člana saveza.

Zlo vu Albaniji.

Minući tjeden smo pisali, da buntare šu okolo Durazzo od svih stranih pretrahali. Istina da su mohamedanci pobegli i kad su malissori za njimi se povratili, postali su med bregi i kraljsku vojsku su tak nazat napokali, da je polovica njih mrtvih ostala pred Durazzo varašu. Hercegovina Lloyd društva ladja, kad je to spazila, počela je na

buntovnikne štrélati i stém je tuliko pomogla, da su né sve malissore pozaklali. Potlam pak je ođišla iz postajališta i med Porta Romana i Kavajom je opet strahoviten oženj puščala na buntare. Buntari niti čuti nečeju, da bi Vilmoš herceg albanski kralj bil. Tak dugo nebudo se predali i oružje doći deli, doklam Vilmoš bude vu orsagu. K tomu pak malissori koji, su vjerni kralju, nečeju tak harcovati, kak bi morali, nečeju iz varaša vun iti, da bi se na buntare navahili, koji su dovezda dva štuke i više mašinpuskih dobili do ruk. Prenk Bib Doba svojom soldacijom je vjeren kralju, ali niti on neče s oružjem svoju braću siliti na mir, ueče se iz Alessizije genuti, da bi buntarom za hrbet došel i nje s bojom presilil svoje pozicije ostaviti ili pak oružje doli deti.

V tork su buntari od hercega dva dni za mir prosili, da moreju mrtve pokopati. To su zadobili. Od Durazzo četiri vure daliko su mohamedani zavjeli šesto kraljskih soldatov i skorom sve su je potukli. Prenk Bib Doba još dva štuke prosi od kormana, da more zavzeti Preza, Fuset i Kurjest občine. Hatsler soldački mjernik spravil je štuke Preнку.

Okolo Carbonari jako krvni boj je bil med buntari i med kraljskom soldacijom vu kojem boju su opet kraljsku soldaciju naprkali i od nje jednoga štuka i dve mašinpuske zeli. Buntari proti Valoni se spravljaju, koju ništi ne brani. Eibassan je buntarom vu ruke došel, Beranu i Fierta pak su obkolili. Ova mesta svaku vuru lahko buntarom vu ruke opadneju. Bojuju se, da buntovniki Valonu vužuju i strahovito krvnu kupelj složiju vu varašu. Stanovniki na stotine bežiju iz varaša.

Buntovniki su né šterpeli dva danov odredjeni bojni mir i v sređu ponoći navahili su se na kraljsku soldaciju, koja je dobro zašancana bila i strahovito štrélanje su počeli. Kad su i štuki stupili vu boj, za pol vure je opet mir nastal. Prenk Bib Doba svojim šeregom po malem ide proti Durazzo, da kralju napomoć i njega obranil bude. Pred Ismitom nasel je jeden šereg mohamedanov, koje je pretiral, varaša zavzel i vužgal. Stanovniki su vu Sijak odbežali. Kad su buntovniki vu Eibassan došli, odmah su na turen tursku zastavu potegli. Vu varašu su strazu ostavili i odmah su proti Lušnja išli. Tu se s stakvom moćjom navahli na kraljsku vojsku, da je sve pozicije morala ostaviti, komaj su štuke obranili. Rezbežana vojska se je vu Fieru skup zisla i odovud je prosila za pomoć iz Durazzo, Valone i Berat varašov, ali komaj je dobila pedeset malissorov napomoć.

Med buntovniki su i turski oficiri s med kojih je najglasoviteši i naučeneši Kemal hej, koj je vu Drinapolju Sükrü baši na veliku pomoć bil. Tak se glasi, da buntare iz Konstantinopolja podvućavaju i odovud je podpiraju s oružjem i municijom.

Prenk Bib Doba počel je boj s buntovniki pred Sijakom i sdaika se veliki dim vidi vu Durazzo. To pak su goreća sela, koje Prenk Bib Doba vužije. Siromaški narod opet strahovito čuda terpi jerbo tak buntari, kak i kraljski šeregi njim nevjerne stanovnike porobiju, obine pak s ognjom uništiju. Narod, koj neče niti s jednim držati, presiljen je po gorah i pećinah se skitati.

KAJ JE NOVOGA?

— **Štelinga.** Letošnja stelinga vu csáktornjai kotaru je od 8-ga júnišga, do 13-ga trajala. Pod meru su došli vu I. razredu 457, vu II-gim 235 i vu III-gim 159, dva pak su od lanjske stelinge zaostali. Sveskupa su bili na stelingi 853. Né su došli na stelingu iz I razreda 106, II-ga 54 i III-ga 49. Zeli su za soldata 245 osobah. Dobrovoljno su dva se javili. Vu rezervu su zeli 2 na vučitelje i 3 takve koji obitelja sderžavaju. Na stelingi kakti prezeš je Tóth István od sparkasse direktor bil, od kotarske vlasti pak dr. Huszár Pál kotarski sudec bil poslan. Od vojničke strani je za prezeša poslan bil Mikula Antal alezredes i Hész-linszky honvedski kapitan. Od varmegjinske strani kakti doktor je Kovacsics Ferenc dr. bil poslan.

— Jeden milijun za kanžore.

Kraljski zemeljski ministerium ovo leto kupil je i med obćinami rezdelil 6668 kanžorov vu ceni 949 jezer 975 korun i 28 fillirov. Od ove svote je obćinam šenkal, tojest na pomoć bil sa 192 jezer 720 korun i 28 fill. Kanžore su vu Galiciji nakupovali tak zvane polske—Jorkshire fajte.

— Eksplođerani dinamit patron.

Vu Lupény obćini jeden težak je dinamit patrona nasel, s kojim se je nepazljivo počel igrati. Patron vu rukah se mu je sprozil i obedve ruke mu je doli vtrel. Opet i na licah je tak pležeran, da nebude živ ostal.

— **Nore gobe.** Kabán József, Gáspár imre i Tisnyák Kata vu kispestinski šumi su glive nabrali i to su zveseljom k obedu pojeli. Za kratko vreme takvo zlo jim je prespelo, da su se nakli hitali. Pozvani branitelji vu Rokus špital su je odpeljali, gde su njim žaluce odmah oprali, ali več ga né bilo pomoći, do jutra su svi tri vumrli.

— **Poziv.** Csáktornya-okolični Gospodarštveni Okrug po poldan ob 2 vuri drži svoju godnu sednicu vu varaškoj viećnici. Predmet: Činovnikim, obćipski punomoćnikom, redovitim i začasnim članom primenje i zbiranje; nadalje odlučivanje okrugska delo i proračun, pregledavanje godišnjega računa

— Velika nesreća vu Fischamendu.

V nedelju popoldan su soldački zrakoplovcimanöver imali vu zraku. Jeden luftballon i jeden aeroplan su imali muštru. Luftballona su pol vure predi vu zrak pustili, na njem su sedem se vozili. Za pol vure se sdigel vu zrak aeroplan, da dostigne i prime luftballona. Okolo Königsberga je aeroplan dostigel luftballona i tak nesrečno je okolo njega létal, da se je tresnul vunjega. Luftballon je eksploderal i na jendenput je ves vu plamnu bil. Ovu minutu su pet sto metrov visoko bili. Od velikoga plamna vu aeroplan benzin eksploderal i sad su obedve mašine gorele i hitro na zemlju opale. Zrakoplovcu su tak zgoreli, da su je né mogli prepoznati šteroga je štero mrtvo telo. Razmi se, da svi devet su mrtvi opali doli. To su bili naše vojske najglasoviteši zrakoplovcu. Sve devet su vu jenden grob pokopali.

— **Smrt na vodi.** Freud Lajos dvajsti četiri lét star kovački mešter v nedelju popoldan išel se na Dunaj vozit vu jednim malim čunom. Sobom je zel i dvoje male dece. Čun se je na serdini vode prehitil i svi tri su vu vodu opali. Freud je neak vun splavaj, ali decu su né mogli obraniti, obedvoja su se vtopila, niti mrtvo telo su né našli.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	25 00—
Rozs elsőrendű	Hzr	16 40—
Árpa	Ječmen	14 20—
Zab	Zob	14 50—
Kukoricza	Kuruza suha	16 20—
Fehér bab uj	Grah beli	17 00—
Sárga bab	zuti	15 00—
Vegyes bab	zmesan	14 00—
Kendermag	Konopljeno seme	17 00—
Lenmag	Len	19 00—
Tökmag	Koščice	21 00—
Bükköny	Grahorka	15 00—

Egy régi, jóforgalmu, nagy vevő-körrel bíró

fűszer- és kézműárúüzlet

trafik- és pálinkamérési engedéllyel, betegség miatt jutányosan eladó.

Szükséges tőke 5000 korona.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eladó háztelek!

A Szénatéren levő háztelek (volt Fink-féle ház) utca felől 36 méter hosszú, eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hővízű radioaktív gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szónavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménytelenséget hoznak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben a legalkalmasabb. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zeneidő nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

felséges ízű fehér vagy arany sárga csemege mézet

5 kg.-os csinos postadobozokban 10 K-ért szállít bérmentve a

„MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híza broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

vapna.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cieniu. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal.

Tržim takaj razciepana suha bukova drva i lapora na vagu.

Ujdonság!

Paganini hegedű-zongora

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziesen játsza.

UJDONSÁG! Mozitulajdonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélő-gépet és a képekhez való darabokat választhatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok, Phonola, Ducanola, 700 koronától feljebb. — Zongorák, pianinók, harmoniumok olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő alatt letölteszti önmagát.

SCHMIDT EDE CSÁKTORNYA.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük	Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke	Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük
<p>Börkereskedő:</p> <p>Mayer Testvérek Csáktornya</p> <p>Borbély és fodrász:</p> <p>Nádasdi Nándor Csáktornya</p> <p>Mik Szilárd Csáktornya</p> <p>Mézeskalácsos és viasz-gyertyaöntő:</p> <p>Tihanyi Mihály Damása</p> <p>Butorraktár:</p> <p>Horák Ödön (butor- és korporsóraktár) Csáktornya</p> <p>Cipész:</p> <p>Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület</p> <p>Divatruház:</p> <p>Liszt és Brodnyák Stridóvár</p>	<p>Eredeti Singer varrógépek:</p> <p>Singer Co. Csáktornya</p> <p>Árpád-utca</p> <p>Fényképész:</p> <p>Ij, Kovács István Csáktornya</p> <p>Férfi szabó:</p> <p>Iváncs Ignác Csáktornya</p> <p>Bedics Ferenc Csáktornya</p> <p>Fűszerkereskedés:</p> <p>Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára) Csáktornya</p> <p>Gräner Testvérek Csáktornya</p> <p>Mráz J. Csáktornya</p> <p>Deutsch Salamon Csáktornya</p> <p>Hirschsohn Henrik Csáktornya</p> <p>Stráhia Testvérek Csáktornya</p> <p>Deutsch Rezső Kiszabadka</p> <p>Toplák György Drávasiklós</p> <p>Kávéház:</p> <p>Prückler K. Zrinyi kávéháza Csáktornya</p> <p>Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya</p> <p>Deutsch Jenő Csáktornya</p>	<p>Vendéglők:</p> <p>Prückler Károly Csáktornya</p> <p>Pecsonnik Ottó Csáktornya</p> <p>Henceay Gábor Csáktornya</p> <p>Antonovics József Csáktornya</p> <p>Budai József Csáktornya</p> <p>Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya</p> <p>Deutsch Jenő Csáktornya</p> <p>Kelemen Imre Csáktornya</p> <p>Prušatz Alajos Csáktornya</p> <p>Deutsch Zsigmond Csáktornya</p> <p>Schlesinger Mór Csáktornya</p> <p>Bagola István vendéglő Csáktornya</p> <p>»A vasúthoz« Kiszabadka</p> <p>Singer Salamon, Drávanagyfalu</p> <p>Sőjtöry János Drávanagyfalu</p> <p>Novák József Drávanagyfalu</p> <p>Deutsch Adolf, nagyr. Drávaszárhely</p> <p>Kovács Mihály korcsm. Drávaszárhely</p> <p>Leitmann Bálint Szentilona</p> <p>Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-ter 13.</p> <p>Kozják Mihály Kiszabadka</p> <p>Baumhack Rezső Szentilona</p> <p>Sosterics István Ráczkanizsa</p> <p>Reiner János Petáncai savanyúvíz hősponti raktár és szállítási vállalat Ligetfalva</p> <p>Vászonkereskedő:</p> <p>Szivonesik Antal Csáktornya</p>

zakon brani, jerbo puno veksi kvar nam dela tam, kak hasua. Neje smeti krta na vrtu i na senokosi terpeti, ne samo sbog toga, da nam puno nepotrebnoga posla zavdavljje, neg svrno toga, da gliste fonda. Pod drugi račun dojde krt na oralni zemlji, vu šumi i t. d. jerbo opet tam pak vnožina gusenik, črvov i hruscov sfonda, dakle tam je tak hasnovita stvar, kak male ptice koje takodjer iz gusenik i kukcov živiju. Tam je napomoć malim pticam, koje vu zraku on pak vu zemlji nas brani od bludnih gusenik i črvov.

Kak se iz toga vidi nesmemo krta vu vrtu i na senokosi terpeti, ali stēm bolje mu moramo mir dati na polju i po šumah. Jerbo tam izbilja veliki hasen dela človeku. Tam je grēh prama nam krta sfoudati.

Nekoliko reči od savezanja.

Pisal: Csabai Kálmán kr. ug. gospodarski profesor.

„Pomori sebi, i Bog bude ti pomogel! reče jedna narodna poslovice, ali žalostno vidimo, da ovu poslovicu malo ljudi razmeju, a još meaje njih slediju.

Najme naši gazdi učine veliku pogresku prama svojih zanimirostih, jer ne samo da ne pomogaju sebi, ali niti ne poslušaju one, koji za njihovo dobro uim pradžiu njihovu ruku, samo u neznanju, bez nikakve interesacije gledaju njihov kvar, žalostno. Ako na okolo razgledamo, spazimo, da naši gospodari na njihovu zemlju ne razdeliju onako, kako malom znanjem bi mogli ju razdelovati.

Još i sada razdeliju njihovu zemlju, kak pred jednom stotnom godinom, i raste im jedno zrnje žito onde, gde jako lahko bi mogla rasti dva zrna.

Primer bi mogli uzeti naši gospodari od nemce, gde velikimi korači idu napre u obradivanju zemlji. Čudovito je, kaj su oni izvršili slabom zemljom i hujsim zrakom.

A sveto je za ono, jer misel ih bodi t. j. sabrali se u savez (društvo), jer dobro znaju, da kaj jeden sam gazda nije nemoze dostiči, ono mnogo od njih, ako se bore za jedan cil jako lahko ga dospjehu. Takvo društvo je muravidski savez kučne industrije, gde mladi poljodjelci marljivo radnjom i dobrom vodjom jako lepi uspjeh su dostižili.

Cil ovoga saveza je, da vu zmi, kada gazda neima nikakve radnje na polju, hasnovitu radnju im daje, da i ovako dobiju njihov svakodanski kruh. Taj cil, ovaj savez je ne samo dostehal, ali izvan da je izplatio radnju gazdarsku, još 1122 K. čist dobitak je ostal.

Ufam se, da ovaj savez u sledećim ljeti još lepši uspeh bude dostigel.

Dobro bi bilo, da svi gospodari pripoznau ono veliku dobrotu, koja takvo društvo čini, i da se svi saberu u savezu, gđ marljivom radnjom, postovajuči jedan drugoga, radiju za drobrot svoju i za svih člana saveza.

Zlo vu Albaniji.

Minući tjeden smo pisali, da buntare su okolo Durazzo od svih stranih preturali. Istina da su mohamedanci pobegli i kad su malissori za njimi se povratili, postali su med bregi i kraljsku vojsku su tak nazat napokali, da je polovica njih mrtvih ostala pred Durazzo varašu. Hercegovina Lloyd društva ladja, kad je to spazila, počela je na

buntovnikne strélati i stēm je tuliko pomogla, da su ne sve malissore pozaklali. Potlam pak je ođišla iz postajališta i med Porta Romana i Kavajom je opet strahoviten oženj pušćala na buntare. Buntari niti čuti nečeju, da bi Vilmoš herceg albanski kralj bil. Tak dugo nebudo se predali i oružje doiti deli, doklam Vilmoš bude vu orsagu. K tomu pak malissori koji, su vjerni kralju, nečeju tak harćuvati, kak bi morali, nečeju iz varaša vun it, da bi se na buntare navahli, koji su dovezda dva štuke i više mašinpških dobili do ruk. Prenk Bib Doba svojom soldacijom je vjeren kralju, ali niti on neče s oružjem svoju braću siliti na mir, ueče se iz Alessizije genuti, da bi buntarom za hrbet došel i nje s bojom presilil svoje pozicije ostaviti ili pak oružje doiti deti.

V tork su buntari od hercega dva dni za mir prosili, da moreju mrtve pokopati. To su zadobili. Od Durazzo četiri vure daliko su mohamedani zavjeli šesto kraljskih soldatov i skorom sve su je potukli. Prenk Bib Doba još dva štuke prosi od kormana, da more zavzeti Preza, Fuset i Kurjest občine. Hatsler soldački mjernik spravil je štuke Preнку.

Okolo Carbonari jako krvni boj je bil med buntari i med kraljskom soldacijom vu kojem boju su opet kraljsku soldaciju naprkali i od nje jednoga štuka i dvē mašinpške zeli. Buntari proti Valoni se spravljaju, koju nišči ne brani. Eibassan je buntarom vu ruke došel, Beranu i Fierta pak su obkolili. Ova mesta svaku vuru lahko buntarom vu ruke opadneju. Bojuju se, da buntovniki Valonu vužeju i strahovitno krvnu kupelj složiju vu varašu. Stanovniki na stotine bežiju iz varaša.

Buntovniki su ne strpeli dva danov odredjeni bojni mir i v srēdu ponoči navahli su se na kraljsku soldaciju, koja je dobro zašancana bila i strahovitno strēlanje su počeli. Kad su i štuki stupili vu boj, za pol vure je opet mir nastal. Prenk Bib Doda svojim šeregom po malem idel proti Durazzo, da kralju napomoć i njega obrani bude. Pred Ismitom nasel je jeden šereg mohamedanov, koje je pretiral, varaša zavzel i vužgal. Stanovniki su vu Sijak odbežjali. Kad su buntovniki vu Eibassan došli, odmah su na turen tursku zastavu potegli. Vu varašu su strazu ostavili i odmah su proti Lušnja išli. Tu se sestakvom moćjom navahli na kraljsku vojsku, da je sve pozicije morala ostaviti, komaj su štuke obranili. Rezbežana vojska se je vu Fieru skup zisla i odovud je prosila za pomoć iz Durazzo, Valone i Berat varašov, ali komaj je dobila petdeset malissorov napomoć.

Med buntovniki su i turski oficiri s med kojih je najglasoviteši i naivučeneši Kemal bej, koj je vu Drinapolju Sükri baši na veliku pomoć bil. Tak se glasi, da buntare iz Konstantinopolja podučavaju i odonud je podpiraju s oružjem i municijom.

Prenk Bib Doda počel je boj s buntovniki pred Sijakom i sdalka se veliki dim vidi vu Durazzo. To pak su goreća sela, koje Prenk Bib Doda vužize. Siromaski narod opet strahovitno čuda terpi jerbo tak buntari, kak i kraljski šeregi njim nevjerne stanovnike porobiju, občine pak s ognjom uništiju. Narod, koj neče niti s jednim držati, presiljen je po gorah i pećinah se skitati.

KAJ JE NOVOGA?

— **Štelinga.** Letošnja stelinga vu csáktornjai kotaru je od 8-ga júniusa, do 13-ga trajala. Pod meru su došli vu I. razredu 457, vu II-gim 235 i vu III-gim 159, dva pak su od lanjske stelinge zaostali. Sveskupa su bili na stelingi 853. Ne su dosli na stelingu iz I razreda 106, II-ga 54 i III-ga 49. Zeli su za soldata 245 osobah. Dobrovoljno su dva se javili. Vu rezervu su zeli 2 na vučitelje i 3 takve koji obitelja sderžavaju. Na stelingi kakti prežeh je Tóth István od sparkasse direktor bil, od kotarske vlasti pak dr. Huszár Pál kotarski sudec bil poslan. Od vojničke strani je za prežeša poslan bil Mikula Antal alezredes i Hászinszky honvedski kapitan. Od varmegjinske strani kakti doktor je Kovacsics Ferenc dr. bil poslan.

— **Jeden milijun za kanžore.** Kraljski zemeljski ministerium ovo leto kupil je i med obćinami rezdelil 6668 kanžorov vu cēni 949 jezer 975 korun i 28 fillērov. Od ove svote je obćinam šenkal, tojest na pomoć bil sa 192 jezer 720 korun i 28 fill. Kanžore su vu Galiciji nakupovali tak zvane polske—Jorkshire fajte.

— **Eksplođerani dinamit patron.** Vu Lupeny obćini jeden ležak je dinamit patrona nasel, s kojim se je nepazljivo počel igrati. Patron vu rukah se mu je sprožil i obedve ruke mu je doiti vtrel. Opet i na licah je tak pležeran, da nebude živ ostal.

— **Nore gobe.** Kabán József, Gáspár imre i Tisnyak Kata vu kispestinski šumi su glive nabrali i to su zveseljom k obedu pojeli. Za kratko vreme takvo zlo jim je prespelo, da su se nakli hitali. Pozvani branitelji vu Rokus špital su je odpeljali, gde su njim žaludce odmah oprali, ali već ga ne bilo pomoci, do jutra su svi tri vumrli.

— **Poziv.** Csáktornya-okolični Gospodarštveni Okrug po poldan ob 2 vuri drži svoju godnu sednicu vu varaškoj viećnici. Predmet: Činovnikim, obćinpski punomoćnikom, redovitim i začastm članom primenje i zbiranje; nadalje odlučivanje okrugska delo i proračun, pregledavanje godišnjega računa

— **Velika nesreća vu Fischamendu.** V nedelju popoldan su soldački zrakoplovi manöver imali vu zraku. Jeden luftballon i jeden aeroplan su imali muštru. Luftballona su pol vure predi vu zrak pustili, na njem su sedem se vozili. Za pol vure se sdigel vu zrak aeroplan, da dostigne i prime luftballona. Okolo Königsberga je aeroplan dostigel luftballona i tak nesrečno je okolo njega létal, da se je tresnul vunjeja. Luftballon je eksploderal i na jendput je ves vu plamnu bil. Ovu minutu su pet sto metrov visoko bili. Od velikoga plamna vu aeroplan benzin eksploderal i sad su obedve mašine gorele i hitro na zemlju opale. Zrakoplovcu su tak zgoreli, da su je ne mogli prepoznati šteroga je štero mrtvo tělo. Razmi se, da svi devet su mrtvi opali doiti. To su bili naše vojske najglasoviteši zrakoplovcu. Sve devet su vu jeden grob pokopali.

— **Smrt na vodi.** Freud Lajos dvajsti četiri let star kovački mešter v nedelju popoldan išel se na Dunaj vozit vu jednim malim čunom. Sobom je zel i dvoje male dece. Čun se je na serdini vode prehitil i svi tri su vu vodu opali. Freud je nekak vun splaval, ali decu su ne mogli obraniti, obedvoja su se vtopila, niti mrtvo tělo su ne našli.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	25 00—
Rozs elsőrendű	Hrż	16 40—
Árpa	Ječmen	14 20—
Zab	Zob	14 50—
Knkoricza	Kuruza suha	16 20—
Fehér bab új	Grah beti	17 00—
Sárga bab	zuti	15 00—
Vegyes bab	zmešan	14 00—
Kendermag	Konopljenoseme	17 00—
Lenmag	Len	19 00—
Tökmag	Koščice	21 00—
Bükköny	Grahorka	15 00—

Egy régi, jóforgalmu, nagy vevő-körrel bíró

fűszer- és kézműárúüzlet

trafik- és pálinkamérsi engedéllyel, betegség miatt jutányosan eladó. Szükséges tőke 5000 korona. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eladó háztelek!

A Szónatéren levő háztelek (volt Fink-féle ház) utca felől 36 méter hosszú, eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kőes hévízű radioaktív gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménytel használatnak főleg csuszos bántalmaknál és idegbajok ellen. *Ivó-kúra* a légzőszervek hurutos eseteiben s altselti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedji nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld **AZ IGAZGATÓSÁG.**

felséges ízű fehér vagy arany sárga csemege mézet 5 kg.-os csinos postadobozokban 10 K-ért szállít bérmentve a „MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca hízo broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

vapna.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cienu. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva i lapora na vagu.

Ujdonság!

Paganini

hegedü-zongora

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziesen játsza.

UJDONSÁGI! Moziutalajdonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélő-gépet és a képekhez való darabokat választhatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok, Phonola, Ducanola, 700 koronától feljebb. — Zongorák, pianinók, harmoniumok olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő alatt letörleszti önmagát.

SCHMIDT EDE CSÁKTORNYA.

Iparos és kereskedő előfizetőink céget e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink céget e rovatban díjmentesen közöljük

Börkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nádasi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

Mézeskalácsos és v'asz-geretyaöntő:
Tibanyi Mihály Damása

Butorraktár:
Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya

Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület

Divatruház:
Liszt és Brodnyák Stridóvár

Eredeti Singer varrógépek:
Singer Co. Csáktornya
Arpad-utca

Fényképész:
Ifj. Kovács István Csáktornya

Férfi szabó:
Iváncsics Ignác Csáktornya
Bedics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén, iszón, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschsohn Henrik Csáktornya
Stráhia Testvérek Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka
Toplák György Drávaszilók

Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya

Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:
Tersztenyák Bódog Csáktornya

Mészáros:
Antonovics József Csáktornya

Órás- és ékezerész:
Pollák Bernát Varazdin

Pezsgőgyár:
Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya

Pék:
Petrics Viktor Csáktornya
Petrics Agoston Csáktornya

Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya

Uri- és nőidivat, játék- és diszmrúár:
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:
Beryák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya

Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecsnornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Fruszák Alajos Csáktornya
Deutsch Zeigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bogala István vendéglő »A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon, Kiszabadka
Szőllőry János Drávanagyfalva
Novák József Drávanagyfalva
Deutsch Adolf, nagyv. Drávaszárhely
Kovács Mihály korcam. Drávaszárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13
Kozják Mihály Kiszabadka
Baumhack Rezső Szentilona
Sosterics István Ráczkanizsa

Reiner János Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Ligetfalva

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya

Meghívó.

A MURAVIDI HÁZIIPARI SZÖVETKEZET f. hó 29-én délelőtt 9 órakor tartja, Muravidon a szövetség helyiségében

I-só évi rendes közgyűlését,

melyre a tisztelt szövetségi tagok ezennel meghivatnak.

Az évi mérleg a közgyűlést megelőző nyolc napon át a szövetség üzlethelyiségében közszemlére kitétetett.

Muravid, 1914. június hó 22-én.

Az Igazgatóság.

Tárgy:

1. Igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései, a mérleg bemutatása, a nyereség hováfordítása iránti való határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
2. Tagok ki- és belépése iránt való határozathozatal.
3. Esetleges indítványok.

Vagyon

Mérleg-számla.

Teher

	K	f		K	f
1 Készpénzkészlet	2593	91	1 Áruhitelezők	4080	79
2 Raktári készlet:			2 Államsegélyek:		
készárúban	2086.50		forgatóke államsegélyek	5593.97	
nyersanyagban	2113.80	4200	gép államsegély	400.—	5993
3 Követelések:		30	3 Üzleti és személyi tartozások		352
árudósoktól	3821	03	4 Befizetett üzletrészek		185
4 Gépek, szerszámok és felszerelések	780	—	5 Tiszta nyereség	1122	07
5 Esedékes üzletrészek	340	—			
	11735	24		11735	24

Igazgatóság:

VARGA PÁL
Igazgatósági tag, könyvelő.

HERBOLY ALAJOS s. k.
Igazgatósági elnök.

MÁTHÉ FERENC s. k.
Gyvt. igazgató.

Jelen mérleg-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek, a törvény és alapszabályok értelmében készüteknek találtuk.

Kelt Muravidon, 1914. évi június hó 24-én.

A felügyelő-bizottság:

HAJDU LAJOS s. k.
felügyelő b. tag.

GOLUB JÁNOS s. k.
felügyelő b. elnök.

BABICS GÁBOR
felügyelő b. tag.

VUKOVICS JÓZSEF s. k.
felügyelő b. tag.

DOMINICS MIHÁLY
felügyelő b. tag.

64 C.° hőfokával és radioaktivitásával rheumát, ischiást, izzadmányokat, csonttöréseket

Alkalikus thermájával hurutokat, gyomor-, cukor- és vesebajokat

Jódtartalmu forrásával gyermekbetegségeket, alkati bajokat és érelmeszesedést

páratlan eredménnyel gyógyít Lipik-fürdő Ivó-, fürdő- és iszapkurák, diétás konyha, fürdőekkel egyesített penziórendszer.

Prospektust ingyen küld Lipik hév- és iszapfürdő igazgatósága.

SAVOY-SZÁLLODA BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT 16.

Modern szálloda, ujonnan berendezve, légfűtés, hideg és melegvíz minden szobában, LIFT éjjel-nappal. RENDES SZIDOR személyes vezetése alatt. Egyágys szobák 3 kor.-tól, kétágys szobák 5 kor.-tól, fűtés, világítás és kiszolgálással. A szobák feltétlen tiszták. Hosszabb tartózkodásnál engedmény. Ujonnan bevezetett penziórendszer, napi ellátás 4 koronáért. Napi 3-szori étkezés. Havi szobák 60 koronáért.